

Élet

„Eltörölte a követeléseivel minket terhelő adóslevelet, amely minket vádolt, és eltávolította azt az útból, odaszegezve a keresztfára.” (Kol 2,14)

Virágvasárnap még palmaágot lengettünk örömmel és várakozással, kísérve Jézust Jeruzsálembe. Követtük őt az utolsó napokon is, amikor az utolsó vacsorára összegyűjtött minket, nekünk szolgálva mosta meg lábunkat, és adta át nekünk a kenyeret és bort, mint testét és véréét. Vele voltunk a Gecsemáné-kertben is, küzdve saját gyengeségünkkel, és elveszítve belénk vetett hatalmas bizalmát, amikor kitarásra buzdított és mi nem voltunk kitarthatók. És láttuk őt, amikor katonák kemény kezei között megtörve, de mégis egyenesen állt, vádlói szemébe nézve, csendesen, de így is határozottan. Vele kellett volna lennünk, amikor bűnösök között szenvedett, a mi bűneink súlya miatt kínozták, de elvesztettük őt magunk mellől, vagy inkább mi vesztünk el mellőle. Egyedül volt és mi nélküle egyedül voltunk. Meghalt és eltemették, mi pedig reményvesztetten indultunk tovább életünk szürke és nehéz útján.

Mária Magdolna, aki először ért harmadnap a sírhoz, nem látott semmit. Kint sötét volt, bent sötét volt. Mária Magdolna gondolataiban is sötétség volt, gyász és fájdalom, hiszen azt vesztette el, aki őt megértette, és aki megszabadította őt attól, ami minden másnál jobban nyomasztotta. Szíve szomorú volt, amikor a sírhoz ért, még a kinti sötétben, hajnal előtt. És nem tudott a sírba benézni, pedig a hatalmas kő, amely nehezebb volt szíve minden fájdalmánál is, nem torlaszolta el teljesen az utat a sír bejáratánál. Péterhez és Jánoshoz sietett, akiket az ő szava mozdított ki méla egykedvűségükből. „Nincs meg Jézus holtteste, eltűnt.” Péter és János együtt kezdték követni Jézust még szenvedése útján, távolról, félve. Most is együtt jöttek, immáron futva Jézushoz. De a sír üres volt, és

ezt a kinti növekvő világosság szívükben is kezdte megvilágítani. A Jézus testét fedő lepel összehajtván feködött a sírban, és Jézus már nem volt ott.

Amit mindaddig nem értettek, hogy Jézusnak meg kell halnia és fel kell támadnia a halálból, most egyre inkább láthatóvá lett. A reménytelenség, amely ránk is sokszor zuhan, akár csak a tanítványok számára, nekünk is új reménységbe tud fordulni. Lehetetlen? Istennek minden lehetséges. És ő úgy akarta, hogy amit mi, emberek a magunk önző és gonosz kívánságai szerint teszünk, az Krisztus által, az ő dicsőségére megforduljon. A halálból élet lett, a keresztre szegezett Krisztus helyén a mi bűneink adósságlevele függ a kereszten. Az életet kioltó keresztből életet adó kereszt lett. Mi sokszor beletörődtünk önnön gyengeségünkbe, de Isten nem törődött bele a mi elveszettségünkbe. A nehéz kő elhengerítve áll, és aki mellől eltévedtünk, az újra szólít minket. Krisztus feltámadt, és él. Keresztje pedig az életet hirdeti számunkra.

Pelikán András

(a kép Gabnai Márta munkája)

Lélek-zet

Húsvéti áhítat

Ó, dicsőség Királya!
 Ki szabad akaratod szerint isteni méltóságod-
 tul magadat megüresítetted,
 és az emberi nem váltságáért életedet letetted, és
 szabad hatalmadbul harmadnapra életedet
 visszavévén a
 halál köteleit megszagattad,
 magadat a halálbul föltámasztottad:

örvendeznek Néked
 Isten szent angyalai,
 örvendeznek minden híveid
 nagy vigassággal,
 örvendezek én is
 teljes szívemből, és
 vígan énekelve hirdetem
 a Te dicsőségedet
 a hívek gyülekezetiben.

Dicséretet mondok felséges Isten, a te neved-
 nek, mert föltámasztással

(Tiziano Vecellio: Föltámasztás)

veszedelme lettél a halálnak,
 romlása a koporsónak,
 megszabadítottad azokat,
 akik a haláltól való félelem miatt
 teljes életükben
 rabok voltak.

Eltörölted a mi bűneinket,
 alkalmassá tettél minket
 a szentek örökségére,
 megszabadítottál a sötétség
 hatalmasságából,
 átvittél a te országodba,
 elrontója lettél
 a pokol erős kapuinak.

Kicsoda kárhoztat minket?
 Krisztus meghalt értünk,
 sőt fel is támadott!

Halál, hol van, ó, hatalmad!
 Pokol, a te fullánkod?
 Add, dicsőség Királya,
 hogy ezeket szüntelen
 elmémbe forgassam,
 hogy ezekkel magamat
 vigasztalhassam,
 hogy minden testi-lelki kísértésben
 magamat ezzel bátorítsam.
 legfőképpen pedig,
 hogy tökéletesen,
 és minden kételkedés nélkül
 hihessem, hogy amint
 valóságosan meghaltál
 a mi bűneinkért, úgy
 valóságosan föltámasztál
 a mi megigazulásunkért.

Végezetre taníts meg engem arra is,
 hogy amint dicsőségesen föltámasztál a te
 koporsódból, úgy a mi testünk is föltá-
 mad egykor, és a halál óráján a te általad
 szerzett
 boldog föltámasztás reménysége alatt
 lelkemet bátran letegyem szent kezeidbe,
 és dicsőséged boldog örömeiben része-
 sülve Néked örökkévaló húsvétot szent-
 telhessek.

Ámen, Uram Jézus, Ámen.

*Torkos András: Engesztelő áldozat (1709)
 feldolgozta: Kovács Géza*

Krisztus feltámadott

A hét első napján, korán reggel, amikor még sötét volt, a magdalai Mária odament a sírhoz, és látta, hogy a kő el van véve a sírbolt elől. Elfutott tehát, elment Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit Jézus szeretett, és így szólt hozzájuk: Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hova tették. Elindult tehát Péter és a másik tanítvány, és elmentek a sírhoz. Együtt futott a kettő, de a másik tanítvány előrefutott, gyorsabban, mint Péter, és elsőnek ért a sírhoz. Behajolt, és látta, hogy ott fekszenek a lepedők, de nem ment be. Nyomában megérkezett Simon Péter is, bement a sírba, és látta, hogy a leplek ott fekszenek, és hogy az a kendő, amely a fején volt, nem a lepleknél fekszik, hanem külön összegöngyölítve, egy másik helyen. Akkor bement a másik tanítvány is, aki elsőnek ért a sírhoz, és látott, és hitt. Még nem értették ugyanis az Írást, hogy fel kell támadnia a halottak közül. A tanítványok ezután hazamentek. (Jn 20,1-10)

A felolvasott igében egy szemtanú beszéli el az első húsvétot. Nem történelmet akar írni. Ezért nem helyez súlyt arra, hogy mindent elmondjon s mindent pontos időrendi egymásutánban örökítsen meg. Élményét akarja szavakba önteni, s továbbadni. Ezért remeg benne leírásában annak a felejtethetlen, szürkülő húsvéti hajnalnak minden izgalma, egyben minden apró részlete is. Nem nevezi meg magát. Csak annyit mond magáról, hogy ő az a másik tanítvány, akit Jézus szeret vala. Tudjuk, hogy ez a tanítvány János.

1. Mindenekelőtt a húsvéti tényről beszél.

A húsvéti tény egy üres sír. Ezt látja a szürkületben Mária Magdaléna, ezt látja – már a felkelő nap fényében – maga János is. Ezt állapítja meg Péter, aki be is megy a sírba, átvizsgál ott mindent. Erről tesznek bizonyosságot a sír őrzetére kirendelt katonák. Még az ellenségei sem merik letagadni. (Máté 28,11-15). Az üres sír mindenki által elismert húsvéti tény.

Miért nem ad Jézus az övéinek mindjárt valami ellenállhatatlanabb ténybeli bizonyítékot feltámadásáról? Miért nem jelenik meg azonnal, megmutatva magát ország-világ előtt? Azért, mert Jézus azt akarja, hogy övéi az ígének és ne a szemüknek higgyenek. Az ige ugyanis világosan beszél a Messiás feltámadásáról. Utólag maga János is megállapítja (9. v.), hogy az írások, tehát már az Ótestamentum is beszél arról, hogy a Messiásnak fel kell támadnia a halálból. Meg van írva, hogy Isten nem engedi, hogy az Ő szentje rothadást lásson, s ezért nem hagyja őt a Seolban, az alvilágban (Zsolt 16,10). Hóseás még a feltámadás időpontját is megmondja: „Harmadik napon feltámaszt minket, hogy éljünk az ő színe előtt” (6,2). Jézus maga is többször megmondotta övéinek, hogy

fel fog támadni s az időpontot sem titkolta el előlük: harmadnapon fel fog támadni (Máté 16,21). Búcsúbeszédében is így vigasztalja tanítványait: „Ismét meglátalak majd titeket és örülni fog a ti szívetek” (Jn 16,22). Ezt jövendölte előre nekik. Jézusnak fájt, hogy övéinek nem volt elég az ige, ennyi és ilyen világos beszéd. Ezért tett – s tegyük hozzá ezek után: joggal – szemrehányást tanítványainak feltámadása után a hitetlenségükért (Márk 16,14). Óh, milyen csodálatos lett volna a húsvét, ha nemcsak angyalok és fegyveres örök lettek volna a feltámadás szemtanúi, hanem szombat este, mikor feljött a hajnalcsillag, s véget ért az ünnep kötelező csendje, a tanítványok kimentek volna a sírhoz, s ott leültek volna tisztas távolban az öröktől: várni Jézust. Az örök kérdésére pedig bizonyosságot tettek volna arról, hogy Jézus ígérete szerint fel fog támadni harmadnapon, ők tehát kijöttek, hogy fogadhassák őt, ha majd kijön a sírból! Lehet, hogy kinevelték volna őket az örök, lehet hogy eszelősöknek tartották volna őket, de mikor hajnalban a sziklarobajt is túlharsogta volna a tanítványok üdv-rivalgása: Hozsánna néked, Jézus!, akkor az bizonyosan nemcsak Jézust, a tanítványokat, hanem ezeket a fegyveres öröket is megrendítette volna. De hát ez is a Megváltó szenvedéseihez tartozik, hogy mikor feltámad, csak angyalok fogadják őt.

Elég-e neked húsvéti ténynek az üres sír, vagy hitetlenséged más és nagyobb ténybeli bizonyítékot kíván? Ne szomorítsd feltámadott Uradat azzal, hogy az ige számodra nem bizonyított!

2. János ezután a húsvéti magyarázatról beszél.

A tény magyarázatot követel. Ez elől a követelés elől csak úgy lehet ideig-óráig megszökni,

ha az ember egyszerűen letagadja a tényt, mely kellemetlen neki. Érdekes, hogy Jézus ellenségei meg sem kísérelték letagadni az üres sír tényét. Pedig meg lett volna erre a lehetőségük. Ha a főpapok és farizeusok a jelentéstételre a városba szaladó, megijedt öröket visszaparancsolják a sírhoz, újra ráhengerítetik a sír szájára a nagy követ, hivatalos pecséttel újra lepecsételik, az őrséget újra felállítják, nyoma sem lett volna a feltámadásnak akkorra, amikor az asszonyok jönnek a sírhoz. A szürkületben az őrségen kívül talán senki sem vette volna észre. A kegyelettől indított asszonyokat vissza lehetett volna parancsolni a sír felnyitásától a feltörhetetlen hivatalos pecsét tiszteletben tartásával, az öröket, saját érdekükben is, hallgatásra lehetett volna bírni, s ezt egy kis pénzáldozat jól elősegítette volna. Így „megszűnt” volna az üres sír kellemetlen ténye. Mindezt azonban nem merik megkísérelni. Tudják, hogy az az üres sír ott Arimathiai József kertjében nem őrizhető örökké éjjel és nappal. Egyszer mégis csak kitudódik, hogy a pecsét nem holttestet, hanem egy hazugságot takar. A tény letagadása helyett tehát a tény megmagyarázásához fordulnak.

Akinek nem kell a hit magyarázata, az mindig az emberi értelem spekulációra kénytelen rászorulni. Érdekes, hogy itt Jézus hívei és ellenségei egy vonalon futnak. Mindegyik azzal magyarázza az üres sírt, hogy tetemrablás történt. Mária Magdaléna is azzal a hírrel lohol Péterhez és Jánoshoz: Elvitték az Urat a sírból! (Jn 20,1), s a főpapok és vitézek is ezt híresztelik: Ellopták a Jézus holttestét a sírból (Máté 28,18). Mindegyik a másikra fogja. A hívek a főpapokra gyanakodnak, a főpapok a tanítványokat

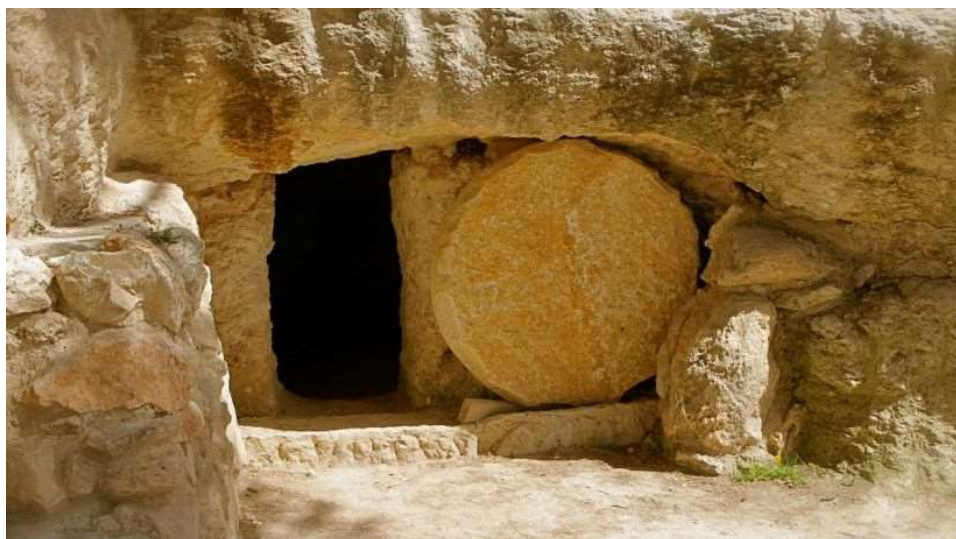
vádolják. A hívek azonban hiszik is ezt a magyarázatot, a főpapok és a katonák azonban tudják, hogy hazudnak.

A spekuláció magyarázata azonban mindig több hitet követel, mint a hit magyarázata. Nehéz elhinni, hogy a megriadt tanítványok, akik közül az egyik elárulta, a másik még azt is letagadta, hogy egyáltalában ismeri, a többiek pedig egynek kivételével még mutatkozni sem mertek a kereszt alatt, most egyszerre ilyen vakmerőek lennének. Azt is nehéz elhinni, hogy az örök olyan mélyen elaludtak, hogy közben felébresztésük nélkül sírt lehet feltörni, s egy nehéz holttestet belőle elcipelni. Azt meg egyáltalán nem lehet elhinni, hogy a tanítványok megtámadták az öröket, lefegyverezték őket, s úgy vitték el, mint valami győzelmi zsákmányt a Jézus holttestét. Egy holttestet pedig úgy elrejtetni, hogy sohase akadjanak a nyomára, egyenesen lehetetlen. A hit magyarázata egy csodában hisz, az emberi spekuláció magyarázata a csodák egész sorozatában kénytelen hinni.

A hit egyszerű magyarázatával tudsz-e megállani a húsvéti tény előtt, vagy te is még a spekuláció szövevényében gyötrődsz?

3. A húsvéti valóságról is beszél ezután János apostol.

A valóság az, hogy Jézus feltámadott. Nem tudta fogvatartani a sír. Ez a feltámadás egészen különleges. Mária Magdaléna, akinek nem sokkal ezután a jelenet után megjelent a feltámadott Úr, azt gondolja, hogy úgy támadt fel, mint pl. a naini ifjú, Jairus leánya, vagy Lázár. Ezért akarja őt földi módon üdvözölni. Jézus feltámadása azonban egészen más, mint az általa feltámasztottaké. Azok fölött csak egy időre tört meg a halál hatalma. Meg tudtak szökni egy időre a halál börtönéből, de a halál utánuk jött, s egy idő múlva mégiscsak meg kellett nekik is halniok. Jézus azonban örökre megszabadult a haláltól. Feltámadása nem

visszatérés az ideigvalóságba, hanem áttörés az örökkévalóságba. Krisztus a halál legyőzője.

A halál fölött aratott győzelmét feltámadása csak megpecsételte, a halált tulajdonképpen halálával győzte le. Halálával szerezte meg számunkra bűneink bocsánatát s ezzel felszabadított a halál törvénye alól, mely szerint a bűn zsoldja a halál. Akinek bűne megbocsátott, az immár feltámadott a halálból az örök életre. Mondd, volt neked már ilyen húsvétod?

(Andrea Mantegna: Feltámadás)

4. Végül a húsvéti hitről szól még pár alázatos szót az apostol.

Közben felkelt már egészen a nap. Sugárözönében hárman rohannak a sír felé: Mária Magdaléna, János és Péter. Elöl János szalad. Viszik fiatal, fürge lábai, de talán méginkább a Krisztus szerelme. Utána Péter siet. Nemcsak a kora miatt lassúbb a járása, talán az is hátráltatja, hogy közben eszébe jut: Ha mégis ott van valahol Jézus holtteste a sír mélyén, hogyan fogok én találkozni annak a holttestével, akiről esküdözve azt állítottam, hogy soha sem ismerem őt? Leghátul bizonyonnyal a kifulladás, lihegő Mária Magdaléna iparkodik. Hárman látják ugyanazt a húsvéti tényt. Mária Magdaléna azt mondja: Elvitték az Urat. Péter nem talál az egészre magyarázatot. Nem hiszi, hogy elvitték volna, de nem tud feleletet adni arra a kérdésre, hogy hát akkor hová lett, csak magában csodálkozik a dolgon (Lk 24,12). János azonban hiszi, hogy feltámadott a halálból (8.v.). Vajon mi viszi őt hitre? Elcsodálkoztok, ha megmondom: A sírban talált rend. A gondos rend világosan mutatja, hogy itt nem történt holttestablás. Az otthagyt halotti lepedők és fejkendő arról beszél neki, hogy aki itt volt, annak nincs többé szüksége halotti lepelre. Döntő lehet számára, hogy hol van a lepedő, s hol a fejkendő. Külön fel is jegyzi. Arról, ahogyan szépen össze vannak hajtva a lepedők, s külön összegöngyöltve a fejre való keszkenő, ráismer a Jézus rendjére.

Így szokta ő a ruháját rendbe rakni minden este. Ő volt itt. Ő ment el innen. Élve ment el. Feltámadott!

Jöjj, álljunk lélekben a húsvéti üres sír mellé, emlékezzünk az ígére, a feltámadást ígérő írásokra, s csillogó szemmel ezzel menjünk haza a mieinkhez: Feltámadott az Úr! Bizonyonnyal feltámadott! Vele együtt rajtam sincs többé hatalma a halálnak! Ámen.

Túróczy Zoltán (Posztillás könyv, 97–100. o.)

Túrmezei Erzsébet: Húsvét után

HÚSVÉT ELŐTT... nehéz, szomorú léptek.
Húsvét előtt... zokogó, bús miértek.
Húsvét előtt... ajtók, kemények, zártak.
Húsvét előtt... arcok, fakóra váltak.
Húsvét előtt... szívek, üres-szegények.
Húsvét előtt... kihamvadott remények.
Húsvét előtt... egy nagy „Minden hiába!”
Bús eltemetkezés az éjszakába.

De húsvét lett! Feltámadott a Mester!
HÚSVÉT UTÁN... el a gyásszal, könnyekkel!
Húsvét után... futni a hírral frissen!
Húsvét után... már nem kérdezni mit sem!
Húsvét után... új cél és új sietség!
Jézus él! Nincs út, mely messze esnék!
Húsvét után... erő, diadal, élet!

Csak azokért sírjunk húsvéti könnyet,
Akik még mindig húsvét előtt élnek.

Tíz szabadság

I. *(Én vagyok az Úr a te Istened. Ne legyen más Istened!)*

Szabad lehetsz a félelemtől!
Nem kell kozmikus hatalmak
vagy emberi rendszerek foglyaként élned.
Nem függsz a pénztől, földi sikertől,
megszabadulhatsz az önmagad körül forgástól.
Nem leszel kiszolgáltatva szektavezéreknek,
propagandistáknak,
ideológusoknak, szenzációhajhász újságíróknak,
vagy éppen saját magad ártó gondolatainak.

Ha engem szeretsz, szabad lehetsz a félelemtől!

II. *(Ne vedd hiába Istened nevét!)*
Szabad lehetsz a tiszta beszédre!
Engem sem kell kényszerítened, hogy segítsék
neked.
Nem várom el tőled, hogy kegyes imamalom
legyél,
hiszen Mindenhatóként is barátod vagyok,
és szabadon segítek neked.
Nem kell átkozódnod és esküdoznöd,
szavadnak önmagában hitele lehet.
Ha bosszúság ér, nem kell istenkáromló szavakat
kiáltanod vagy mormognod.
Ha engem szeretsz, szabad lehetsz a tiszta beszédre!

III. *(Szenteld meg az ünnepnapot!)*

Szabad lehetsz a teljesítmény görcsétől,
amely miatt halálra dolgoznád magad.
De szabad lehetsz a féktelen szórakozás kísértésé-
től is.
Megállhatsz egy időre csendben énelőttem,
fáradt tagjaid és borzolt idegeid megpihenhetnek
nálam.
Mert szólni szeretnék hozzád, szeretnék rád bízni
valamit,
ezért kérek, szánd rám ezt a napot.
Nem kell tétlenül nézned,
hogy ünnepeidet elveszik,
megrabolják ősi hagyományaidat, jeles napjaidat.
*Ha engem szeretsz, szabad lehetsz a teljesítmény
görcsétől.*

IV. *(Tiszteld atyádat és anyádat!)*

Szabad lehetsz a gyengéd szeretetre.
Nem kell mindent dacosan elutasítanod:
szüleidet vagy tanáraidat,
a régi szokásokat és hagyományokat.
Megértő lehetsz szüleid hibája iránt is,

tisztelettel nézhetsz idős emberek barázdált ar-
cába.

Szívesen tartózkodsz családotd körében,
nem kell lenézned az egyszerű rokont sem.
Ha engem szeretsz, szabad lehetsz a gyengéd szeretetre.

V. *(Ne ölj!)*

Szabad lehetsz az élet tiszteletére.
Nem kell többé farkastörvények szerint élned,
kíméletlen konkurenciaharcban és pusztításban.
Meg fogod becsülni a másik életét és egészségét,
még csak gondolatban sem kell őt a pokolra kí-
válnod.
Szemed megnyílik az erdő és a madarak szép-
ségére,
még a meztelen csigát sem fogod eltaposni.
Nem kell agyonhajszolnod magad,
tönkretéve egészségedet,
szívinfarktust vagy gyomorfekélyt szerezve.
Felismerheted, hogy a teremtettségben minden
ajándék,
amit én szeretnék átadni neked,
hogy vigyázz rá.
Ha engem szeretsz, szabad lehetsz az élet tiszteletére.

VI. *(Ne paráználkoddj!)*

Szabad lehetsz kísértő gondolatoktól,
nem kell, hogy érzékeid rabja légy.
Életed a hűségben teljesebbé ki,
nem kell mindenáron kitörnöd, mint valami fog-
ságból.
Nem kell szexlapokat bújni, vagy mocskos fil-
meket nézned,
nem szorulsz rá az alkalmi partnerekre.
Felismerheted, hogy a nemiséget és a szerelmet is
ajándékként kínálok neked,
nem vonok meg tőled semmit, ami szép,
ezért hát nem kell kerülőutakon hajszolnod a
gyönyört.
Ha engem szeretsz, szabad lehetsz kísértő gondolatoktól.

VII. *(Ne lopj!)*

Szabad lehetsz a tisztességes munkára,
megbecsülve mások anyagi és szellemi értékeit.
Nem kell ravaszkodással vagy ügyeskedéssel pró-
bálkozni,
még a villamoson sem fogsz bliccelni.
Selejtet piacra nem kényszerülsz dobni,
nem hamisítasz magnókazettákat.
Nem akarsz már idegen tollakkal ékeskedni,

mások ötleteit sajátodként továbbadva.
Ha iparos vagy, mindenről tudsz számlát adni,
ha sportoló, nem használsz doppingot.
Alkotóként megbecsülöd a szerzői jogot,
örülni tudsz mások sikerének.
Ha engem szeretsz, szabad lehetsz a tisztességes munkára.

VIII. *(Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizony-
ságot!)*

*Szabad lehetsz az igazság képviselőjére,
nem rablod meg embertársaid becsületét.
Az igazság mellett akkor is lesz bátorságod kiállni,
ha ezzel te húzod a rövidebbet.
Nem állsz be a pletykálkodók vagy sárdobálók
közé,
akik mindenkiben csak a rosszat keresik.
Távol áll tőled a káröröm.
Eszköz lehetsz abban, hogy az újságok ne hazud-
janak,
a tévéműsorok ne pocskondiázzanak senkit,
s a politikusok őszinték legyenek.
Szabad lehetsz a kicsinyes féltékenységtől,
ezért szívesen beszélsz mások sikereiről és eré-
nyeiről.
Nem engeded, hogy lefizessenek téged,
a becsületedet nem vásárolhatja meg senki.
Igaz ügyért hátrányt is el tudsz viselni,
még a szenvedés vállalására is képes leszel.
*Ha engem szeretsz, szabad lehetsz az igazság képví-
seletére.**

IX. *(Ne kíváánd felebarátod házáat!)*

*Szabad lehetsz minden irigységtől.
Nem ácsingózol a másik tulajdona után,
nem akard öltözködését és viselkedését maj-
molni.
Elismered, ha valaki többet tud nálad,
sőt szívesen tanulsz tőle.
Nem fáj neked mások sikere,
hanem együtt tudsz örülni mindenkivel.
*Ha engem szeretsz, szabad lehetsz minden irigységtől.**

X. *(Ne kíváánd felebarátod házastársát, szolgálá-
ját, szolgálólányát, barmát vagy bármiféle tu-
lajdonát!)*

*Szabad lehetsz a harmonikus életre,
amelyben el tudod fogadni önmagadat,
nem akarsz többnek látszani annál, mint ami vagy.
Nem versengsz senkivel abban, hogy kinek van
szebb
kertje, gyorsabb autója, modernebb televíziója.
Felismered, hogy másik boldogulása a te érde-
ked is,
ezért közös az örömtök és közös a gondotok.
Fel sem merül benned a gondolat,
hogy valaki házastársát elcsábítsd,
hiszen tudod, hogy ők összetartoznak.
Nem kell az örökös vágyódásban és görcsben
élned,
hanem megelégszel azzal, ami a tied,
s hálával fogadod mindazt, amit adok neked.
Ha engem szeretsz, szabad lehetsz a harmonikus életre.
*Ernst Lange nyomán dr. Fabiny Tamás**

Kéz

Kéz. Ölel. Érint. Simogat. Fenyeged. Üt. Mutat. Alkot. Kifejez. Az én kezem, a te kezéd. Olyan, mint az enyém, senkinek nincs. Olyan, mint a tied, senkinek nincs. De mégis mindenkinek van.

Kéz, amely életed minden egyes pillanatát őrzi.
Nincs olyan perc, hogy ne használnád monda-
nivalód kísérőjeként, érzéseid, indulataid kife-
jezésére.

Kéz, ami tud szeretni és gyűlölni. Kéz, ami
tud simogatni, és ökölbe szorulni. Kéz, ami me-
leg és hideg.

Kéz, amely életed első percétől fogva hord.
Kéz, amely fel tud emelni, ha elesel. Kéz, amely
fel tud húzni, ha már zuhannál lefelé.

Kéz, amely ott van, amikor elhangzik a hol-
tomiglan-holtodiglan. Kéz, amely melletted
van, amikor már senkid sincs.

Kéz, amely nem érzi az idő távolságát, ha
szeretni akar. Kéz, amely gyógyulást ad. Kéz,
amely közösségben van a többi kézzel.

Kéz, amely könnyörög.

A KÉZ, amely életed első percétől a tenyerében hord, vezet, vigasztal:

Ezt mondja Isten: Ahogyan az anya vigasztalja fiát, úgy vigasztallak titeket. (Ézsaiás 66,13)

Mert megparancsolja angyalainak, hogy vigyázzanak rád minden utadon, kézen fogva vezetnek téged, hogy meg ne üsd lábadat a kőben. (Zsoltárok 91,11-12)

A KÉZ, amely fel tud emelni, ha elesel:

Tudd, minden mögött, ami veled történik, ott van Isten. Nem eshetsz lejjebb, mint az Ő Keze!

A KÉZ, amely fel tud húzni, ha zuhannál lefelé:

Jézus ezután nyomban kényszerítette tanítványait, hogy szálljanak hajóba, és menjenek át a túlsó partra, amíg ő elbocsátja a sokaságot. De miután elbocsátotta a sokaságot, felment a hegyre magánosan imádkozni. Amikor beesteledett egyedül volt ott. A hajó pedig már messze eltávolodott a parttól, és a hullámok között hanyódott. A negyedik éjszakai őrvtáskor odament a tanítványokhoz Jézus a tengeren járva. Amikor a tanítványok meglátták, hogy a tengeren jár, megrettentek, azt mondták, hogy kísértet és ijedtükben felkiáltottak. De Jézus

azonnal megszólította őket: „Bízzatok, én vagyok, ne féljete!” Péter ekkor így szólt hozzá: „Uram, ha te vagy, parancsold meg, hogy menjek oda hozzád a vízen.” Mire ő így szólt: „Jöjj!” Péter erre kiszállt a hajóból, elindult a vízen és Jézus felé ment. Amikor azonban az erős szélre figyelt, megijedt, és amint süllyedni kezdett, felkiáltott: „Uram, ments meg!” Jézus azonnal kinyújtotta a kezét, és megragadta őt. (Máté 14,22-31)

A KÉZ, amely ott van, amikor kimondod a holtomiglan-holtodiglant:

Mert ahová te mégy, odamegyek, ahol te megszállsz, ott szállok meg, Istened az én Istenem. Ahol te meghalsz, ott akarok meghalni én is, ott temessenek el engem is. (Ruth 1,16-17)

A KÉZ, amely melletted van, amikor már azt hiszed, hogy senkid sincs:

Ha apám, vagy anyám elhagyna is, az Úr magához fogad engem. Mert maga az Úr megy előtted, ő lesz veled. Nem hagy el téged, és nem marad el tőled. Ne félj hát, és ne rettegj! (Zsoltárok 27,10; 5Mózes 31,8)

A KÉZ, amely gyógyít:

Amikor elindultak Jerikóból, nagy sokaság követte őt. És íme, két vak ült az út mellett, és amikor hallották, hogy Jézus arra megy, felkiáltottak: „Uram, Dávid Fia, könyörülj rajtunk!” A sokaság azonban rájuk szólt, hogy hallgassanak el, de ők még hangosabban kiáltották: „Uram, Dávid Fia, könyörülj rajtunk!” Jézus megállt, megszólította őket, és ezt kérdezte: „Mit akartok, mit tegyek veletek?” Ők így feleltek: „Azt, Uram, hogy megnyíljék a szemünk.” Jézus megszánta őket, *megérintette szemüket*, és azonnal visszanyerték látásukat, és követték őt. (Máté 20,29-34)

A KÉZ, amely közösséget teremt:

Jézus ezután elment Tiberiás tavának túlsó partjára, nagy sokaság követte őt. Amikor Jézus látta, hogy nagy sokaság közeledik hozzá, megkérdezte tanítványait: „Honnan vegyünk kenyeret, hogy ezek ehessenek?” András így szólt: „Van itt egy gyermek, akinél van öt árpa kenyér és két hal, de mi ez ennyinek?” Jézus ezt mondta: „Ültessétek le az embereket!” Letelepettek tehát a férfiak, szám szerint mintegy ötezen. Jézus *kezébe vette* a kenyeret, hálát adott, kiosztotta az ott ülőknek, ugyanúgy osztott a halakból is, amennyit kívántak. (János 6,1-11)

A KÉZ, amely átölel és megáld:

Ekkor kisgyermeket vittek hozzá, hogy megérintse őket, a tanítványok azonban rájuk szóltak. Amikor ezt Jézus észrevette, megharagudott és így szólt: „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket és ne tiltsátok el tőlem őket, mert ilyeneké az Isten országa.” Ekkor *átölelte és kezét rájuk téve megáldotta őket*. (Márk 10,13-16)

A KÉZ, amely átöleli a könyörgő kezét:

Hozzád menekülök, Uram, ne szégyenüljek meg soha! Fordítsd felém füledet, siess, ments meg engem! *Kezedre bízom lelkemet*, te váltasz meg engem, Uram, igaz Isten. Én bízom Benned, Uram, vallom: Te vagy Istenem! *Kezedben van sorsom*, ments meg! (31. Zsoltár)

A KÉZ, amely át lett lyukasztva miattad, helyetted és érted:

Szétfolytam, mint a víz, kificamodtak a csontjaim. Szívem, mint a viasz, megolvadt bensőmben. Torkom kiszáradt, mint a cserép, nyelvem az ínyemhez tapadt. *Átlyukasztották kezemet, lábamat*. (22. Zsoltár)

A KÉZ, amely a tenyerébe vésett:

Aznap, amikor beesteledett, a hét első napján, ott ahol összegyűltek a tanítványok, bár az ajtók zárva voltak, eljött Jézus, megállt középen és így szólt hozzájuk: „Békesség néktek!” És miután ezt mondta, *megmutatta nekik a kezét* és az oldalát. Tamás, a tizenkettő közül pedig éppen nem volt ott. A többi elmondta neki: „Láttuk az Urat!” Ő azonban ezt mondta: „Ha nem látom a kezén a szegek helyét, és nem érintem meg

ujjammal a szegek helyét, és nem teszem a kezemet az oldalába, nem hiszem."

Nyolc nap múlva ismét benn voltak a tanítványai, és Tamás is velük volt. Bement Jézus, ezt mondta: Békesség néktek! Tamáshoz így szólt: „Nyújtsd ide az ujjadat, és nézd meg a kezeimet, nyújtsd ide a kezedet és tedd az oldalamra, és ne légy hitetlen, hanem hívő!” Tamás pedig így felelt: „Én, Uram, és én Istenem!” (János 20,24-28)

Így szól az Úr: „Ímé, az én markaimba met-szettek fel téged.” (Ézsaiás 49,16)

A KÉZ, amely megáld:

„Ezután kivitte őket Betániáig, felemelte a kezét és megáldotta őket. És miközben áldotta őket, eltávolodott tőlük és felvitetett a mennybe. Ekkor leborulva imádták őt, majd nagy örömmel visszatértek Jeruzsálembe; mindig a templomban voltak, és áldották az Istent” (Lukács 24,50–53)

Így áldjon meg minket is az Úr:
Az Úr legyen előtted,
hogy a jó utat mutassa neked.
Az Úr legyen melletted,
hogy téged karjába zárjon és megvédjen.
Az Úr legyen mögötted,
hogy megvédjen a Gonosz cselvetésétől.
Az Úr legyen alattad,
hogy felfogjon, ha leesel.
Az Úr legyen tebenned,
hogy megvigasztaljon, ha szomorú vagy.
Az Úr legyen körülötted,
hogy megvédjen, ha mások rád rontanak
Az Úr legyen fölötted,
hogy megáldjon téged.
Így áldjon meg téged a jóságos Isten,
ma, holnap és minden időben.
Ámen.

(Szent Patrik kódexbeli áldás, IV. század)

Óri Katalin

Gyülekezetünk életéből

Mit jelent számomra az istentisztelet?

Ha egyetlen szóban kellene megválaszolnom a címben szereplő kérdést, azt mondanám: feltöltődést. Kicsit részletesebben, de a teljesség igénye nélkül néhány kapcsolódó személyes élményt, érzést, meglátást szeretnék megosztani az alábbi három főbb gondolatkör köré csoportosítva.

Megszokásból? Kötelességből? Belső késztetésből?

Evangélikus családban nőttem fel, családunk rendszeresen látogatja az istentiszteleteket. Szüleim kisgyerekkorban nem riasztottak el a templomtól, csak akkor kezdtek el a felnőtt alkalomra vinni, mikor már képes voltam végig figyelemmel követni és megérteni az igehirdetést. Előtte gyerek-istentiszteletre jártam, majd líceumi tanulmányaim alatt is részt vettem az áhítatokon, istentiszteleteken. Templomba mégsem csupán megszokásból, vagy családi tradícióból járok. Szerintem azért is jó istentiszteletre járni, mert nem kötelező. Nálunk, evangélikusoknál senki nem várja ezt el tőlem, senki nem strigulázza, hányszor megyek és hányszor úrvacsorázom, senki nem kényszerít előírt formaiságok követésére.

A gyülekezeti közösség megélése is egy fontos szempont, és jó hétről hétre felfedezni az ismerős arcokat a templomban megszokott helyükön. Templomunk légkörét nem cserélném egy kisebb gyülekezeti teremre, még a hideg téli napokon

sem. Tavasszal pedig egyik kedves élményem, amikor a reggeli istentisztelet után a bejárati ajtó felett lévő áldó Jézust ábrázoló üvegablakon keresztül besüt a templomba a nap, és kilépve az ébredő természetet jelző harsány madárdal fogad. Jó érzés, ha nagyobb ünnepeken megtelik a templom, de nekem kedvesebbek, zavartalanabbak és jobb elcsendesedési lehetőséget adnak a kisebb létszámú vasárnapi alkalmak. Az istentisztelet számomra a feszített tempójú, időbeosztású hétköznapok után a megállást, az állandóságot, az értékelést és a hálaadást is jelenti.

Jól beszélt?

Rokonságunkban a családi vasárnapi ebédnél a prédikáció központi téma szokott lenni. Már kisgyerekként is megfigyeltem, hogy ha valamelyik családtag nem tudott ott lenni az istentiszteleten, első kérdése mindig az volt a többiekhez, hogy „És jól beszélt a lelkész?” Az asztalnál értékelni szoktuk, hogy kinek mit jelentett az elhangzott igehirdetés és mit vitt belőle magával.

Számomra az istentisztelet legfontosabb eleme a sallangmentes, gondolatébresztő prédikáció. Az általános és megszokott bibliamagyarázaton túlmenően főként az érdekel, hogy mit jelent, üzen ez nekünk/nekem ma? Először a líceumi tanulmányaim alatt, Solymár Mónika akkori iskolalelkész hittanóráin jöttem rá arra, hogy az igehirdetésre érdemes odafigyelni, mert nem csak az időseknek szól, hanem engem is érinthet, és a lelkész is ugyanolyan ember, mint mi vagyunk, akitől szabad kérdezni, és akivel szabad vitatkozni is. Mivel környezettudományokkal foglalkozom, mindig is nyitott voltam a miértekre való válasz keresésére. Sopronban az elmúlt két évtizedben, a korban hozzám közel álló lelkészek szerintem rendszeresen olyan útravalót adnak az istentiszteletre látogatóknak, aminek megvitatására egyetlen vasárnapi ebéd időtartama nem elegendő, azért sem, mert számtalan további hit- és gondolatébresztő kérdést vetnek fel.

Klasszikus?

Két évet töltöttem külföldön, ott elsődlegesen a zene miatt jártam istentiszteletre. Abban a gyülekezetben az orgonakíséretes énekeket mindenki

ismerte, teljes szívből, ritmikusan és lendületesen énekelte és Bach kantátái, motettái is rendszeresen felcsendültek. Megvan a helye és szerepe a gitáros énekeknek is, de a vasárnapi istentiszteleten számomra a sallangmentes orgonazene hallgatása és az orgonakíséretes gyülekezeti énekek éneklése jelenti a feltöltődést. Örülnék, ha sikerülne visszahozni azt a hagyományt, hogy a karácsonyi és húsvéti istentiszteletek fényét fúvószena emeli. A klasszikus zene és énekeskönyvünk zenei kincse szerintem nem csak az idősek és a zenészek számára lehet szép, érdekes és vonzó, jó lenne, ha a fiatalabb korosztályt is nyitottá tudnánk tenni ennek megismerésére, befogadására, megtartására, ápolására.

Összefoglalva, számtalanszor megtapasztaltam, hogy az istentisztelet azt adja, amire az embernek akkor éppen szüksége van az életben és a továbblépéshez, reményt, elcsendesedést, nyugalmat, találkozást, útmutatást, új erőt, lendületet, feltöltődést.

Gálos Borbála

Nőslénykör

Általában a hónap második hétfőjén tartják gyülekezetünk nős férfi tagjai a gyülekezeti házban a férfikört, a Nőslénykört. Az összejövetel mindig este nyolc órakor kezdődik, hogy a férjek és apák részt tudjanak venni a családi élet hétköznapijaiban.

Az alkalom kiváló lehetőség arra, hogy a férfiak megosszák egymással az élettapasztalataikat, valamint hallják Isten igéjét és építkezzenek belőle.

Szerencsére a gyülekezeti naptár hemzseg az összejöveteli alkalmaktól, így mindenki megtalálhatja a maga számára a legmegfelelőbbet. Aki szívesen énekel, csatlakozhat az énekkarhoz. Aki szívesen barkácsol, együtt dolgozhat a testvérekkel a barkácskör keretein belül.

Azonban a férfiak életében a legjelentősebb szerepkörök a házastársi és az apai szerepek. Nemcsak a feladatok komolyak, hanem az ember életének hosszú évtizedeit ölelhetik át. Azaz, házastársnak és apának lenni komoly felelősség, amely hosszú ideig tart. Az élet nehézségeinek, megpróbáltatásainak a legyőzését, feldolgozását

a hívó ember könnyebben megoldhatja. Az életben való eligazodásban tud segíteni, ha odafigyelünk Istenre.

A legutolsó szervezett egyházi tanítás számomra a jegyesoktatás volt. Mivel sok érdekes dolgot hallhattam, tanulhattam, ezért úgy döntöttem, hogy szeretnék hasonló élményeket. A nős, családos férfiaknak kialakult a napi rutinja, sokszor csak a megszokott dolgok ismétlődnek. A rohanó hétköznapiak során nehéz új közeget találni, új ismerősöket szerezni. A férfikör pedig egy kiváló alkalom, hogy havonta egyszer kötetlenebb formában beszéljünk Isten tanításairól, miközben segíthetjük egymást a világi ügyekben is.

Fiatal felnőttként sokat kaptam a testvérektől az alkalmak keretein belül. Nemcsak tanácsot tudnak adni a társak, hanem Tóth Károly lelkész úr vezetésével egy kerete is van az összejövetelnek. A közös beszélgetések alapja mindig egy ige vagy egy bibliai történet. Tavaly például József történetét dolgoztuk fel több összejövetel során.

A legutóbbi alkalom egyikének az alapigéje pedig a következő volt: „Íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig” (Mt 28,20b). A beszélgetés témája az volt, hogy jelen van-e Isten a világban. Illetve sokszor keresünk férfias, családfői és apai motívumokat is a Bibliából. Ezek szintén kiváló kiindulási pontot biztosítanak a kötetlen társalgáshoz.

Továbbá, évente egyszer igyekszünk összejönni családi formában is. Akkor csatlakoznak hozzánk a feleségeink és a gyermekeink. Közös főzőcskézünk és beszélgetünk, miközben a gyerekek egymással játszhatnak.

Isten szavát bárki meghallgathatja. El kell menni istentiszteletre, hallgatni kell az igehirdetést, valamint olvasni kell történeteket a Bibliából. A közösségi élet pedig segít elmélyíteni a tudást. Szívből bátorítunk minden nős testvért, hogy látogasson el az alkalmainkra és csatlakozzanak hozzánk. Szeretettel várunk mindenkit! A következő alkalom időpontját a Hírlevélben lehet olvasni, illetve a lelkészek is hirdetik az istentiszteletek során.

dr. Garab József

Az idei farsang során gyülekezeti fánkdélután tartottunk, színes programokkal gyerekek és felnőttek számára – és a felajánlásoknak köszönhetően sok farsangi fánkkal.

Gyülekezet- és iskolatörténeti mozaik VIII.

„Uram, ments meg minket, elveszünk!” (Mt 8,25)

Előző írásunk végén az 1674. évvel kezdődő, nagyon nehéz időszakról történt említés. Szinte az egész 17. század magyarországi evangélikus gyülekezeteinek legpróbásabb ideje volt. Isten megtartó kegyelmének bizonyossága mindaz, amit eleink akkor átéltek.

Most arról szeretnék beszélni, hogy az Úristen már „jó előre” kiválasztott és gondoskodott arról, hogy nyája ne szóródjon szét, ne legyen prédája az „ős ellenség”-nek, ne semmisüljön meg.

Ki gondolta volna akkor, mikor a kis Mózeset édesanyja egy gyékénykosárban a Nílus nádjába rejtette, hogy ő a fáraó palotájában egy leendő uralkodó számára való nevelést kap, hogy egy nép vezetésére alkalmas legyen. Isten titokzatos terve és akarata által így lett Izrael vezetője, akin keresztül törvényét, akaratát közölte népével, és vezette az ígéret földje felé.

Isten megmentő és megtartó hatalmának bizonyosságául három embert szeretnék úgy leírni az olvasónak, mint akiket Ő életük korai szakaszától kezdve készítet, küldött és megerősített, hogy soproni gyülekezetének megmentésére eszközei legyenek. E három jeles személy: Lackner Kristóf, Eggenberg Anna Mária brandenburgi hercegné és Gálffy Ádám.

Doktor Lackner Kristóf 1571-ben született Sopronban. Édesapja ötvösmester volt. Édesanyját korán, 8 évesen elvesztette. Mostohája: Consul Anna, aki kismartoni evangélikus lel-

készleány – maga is özvegy, – az elhunyt édesanya kívánságát, hogy fia tanult ember legyen, teljes mértékben magáévá tette. Lackner Kristóf 13 éves koráig itt tanult Sopronban. Innen a magyar szó miatt Csepreg híres iskolájába adták be. Azonban nem volt vonzalma a tanulás iránt. Nem sokáig maradt meg egy helyen. Felső-Magyarországon és Morvaországban is volt diák, de végülis hazajött, apja mesterségét tanulta: ötvös lett. 20 évesen mégis Grazba ment továbbtanulni, felismerve a műveltség nagy jelentőségét. Ott Saurau Farkas főmarsall, a stájer evangélikusok vezére, fia mellé fogadta nevelőül és Páduába küldte őket. E város egyetemére szívesen jöttek ebben az időben protestáns ifjak is, mert itt megszerezheték a doktorátust. 1593-ban Lackner is beiratkozott juristának. 1595-ben avatták doktorrá. – Érdekesség, hogy a római katolikus székesegyházban a püspöki vikárius jelenlétében mondandó esküt és hitvallást neki, mint evangélikusnak – többekkel együtt – nem kellett mondania.

Hazatérve városában szívesen és elismeréssel fogadták. 1598-ban nősült. Tölti polgármester özvegyét vette nőül. Apjától is szép vagyont örökölt. Mint jogtudós prókátor védte a soproniak érdekeit, az evangélikusok sérelmeit, különösen is az egyre erősödő ellenreformáció idején. Páduából való hazatérése idején (ez az ún. 22 éves száműzetés ideje volt) itthon még nem volt evangélikus lelkész. Mivel ő Grazban teológiát is tanult, házába gyűjtötte a híveket, és maga „prédikált” nekik. Jogtudósként nagyon ügyes diplomata is volt. Sokszor háritott vagy simított el a királyhűség és alkotmányosság feszültségéből adódó problémákat. 1600-ban Rudolf császártól nemességet kapott. A polgárok is szerették. 28 évesen szenátor, majd 1603-ban városbíró lett. Igazságszerető, jellemes embernek ismerték, aki kétfelé békít és fegyelmez egyaránt.

Mikor a város még lelkészt, tanítót nem hívhatott, ő „Tudós Szövetséget” alapított, mondván: „azt csak nem tilthatja meg a győri püspök.” Ez volt 1604-ben Sopron első kultúregyesülete. Célja a művelődés és baráti kapcsolatok elmélyítése, továbbá szegények, külföldi egyetemekre utazó tanulók segítése. Ennek

(A múzeumuinkban őrzött festmény Lackner Kristófort halottas ágyján ábrázolja.)

alapját belépti- és évdíjából, önkéntes adományokból, hagyatékokból biztosították. Ő maga egy szőlőjét és egy ezüst poharat adott e nemes célra. A Társaságnak nemcsak nemesek és más, erre méltó polgárok lehettek tagjai, hanem nők is! A beléptidíj 1-3 arany és egy könyv voltak. Így gyűjtötték a könyvtárat. „Az évi első gyűlés és vacsora pünkösöd napján az elnök házában volt, amelyen nők is megjelentek. Itt a magaságos Isten tiszteletére korálének és hangszerezés is volt. A könyvekről pontos jegyzéket vezettek. Pecsettjükön két összefogódzó kéz és egy könyv, a tudomány jelképe volt.” (Payr)

Mint katona is kiválóan vezette a város védelmét, de a lelki támasz is fontos volt számára. Városépítőként a Bocskay-harcok után a külvárosrost kőfallal és vizesárokokkal vette körül. Sokféle építkezése közül kettőt emelnék ki: „A régi városházát 1615-ben nemcsak kijavíttatta, hanem jelképekkel, festményekkel és jelentős feliratokkal is feldíszítette, amint az ilyen szokást Velencében és Regensburgban látta. Az Előkapu és a városháza külső falán ott volt a város címere a 3 toronnyal, felette a biblikus jelszó: „Az én tornyom és erősségem az Isten.”(61. Zsoltár). Lackner a város címere mellé keresztet is illesztett. A városháza külső falán a magyar címer alá háborgó tengert s a hullámok közt hanyatott keresztet festetett, melyre a leviatán (az ókori zsidó képzetvilágban és a Bibliában a gonosz jelképe) és más tengeri szörnyek tájtják szájukat (Jób 7,12; Ez 32,2-3). A felirat pedig: Mergitur, non submergitur (alábukik, de nem

merül el).” (Payr) – Ugye ismerős?! A templomunk főbejárata melletti kitelepítési emlékművön is ez áll!

Külön meg kell emlékezni Lackner építő munkájáról az egyházban és az iskolában. A Szent Mihály-templom evangélikusok általi használatának biztosítását eszközölte ki II. Mátyás királynál. Különös gondja volt az újra megnyíló latin iskolára. Az iskolák feletti felügyelet ebben az időben a Városi Tanács hatáskörébe tartozott. Ennek részét képezte a szabályzat a rektor, a tanárok és a tanulók számára. A tanárok kérésére Lackner 3 latin iskoladrámát is írt. Az elsőt az ifjúság 1615. április 20-án és 21-én adta elő a városházán. „A tananyagnak ilyen párbeszédbe és drámai formába való öltöztetésével Lackner megelőzte Comeniust.” (Payr). Korán felismerte a szemléltetés jelentőségét. Saját házában is tartott és nevelt diákokat. Csepreg pusztulása után ő maga is azon volt, hogy minél több ifjú jöjjön Sopronba tanulni az evangélikus iskolába. II. Ferdinánd a várossal való kegyes indulatát kifejezve „Királyi asztalnok és palotagróf” címet adományozott Lacknernek, akit 1613-tól folyamatosan 4 ízben választottak polgármesternek. Ezt a hivatalt 14 éven át viselte, és 1626-ban tette le. Végredeletét maga írta meg 1631-ben. Nagy vagyonát három részre osztotta: 1. a városi kórház építésére; 2. török fogságba esett soproniak kiszabadítására, vagy ha ilyenek nem volnának, szegény és tisztességes jobbágyleányok kiházásítására; 3. külföldi egyetemeken tanuló szegény és szorgalmas ifjaknak. Külön 100 tallért az evangélikus iskolára, melyben öt tanították. A Tudós Szövetségre hagyta könyvtárát, okleveleit és egy ezüst serleget, melyet maga készített. Még abban az évben elhunyt.

Templomi temetési szertartása a Szent György-templomban volt. A német beszédet Schubert Pál esperes, a latin parentációt Schwanshofer Kristóf és Grad György tanuló mondta. A szertartáson az orgonista és karmester Rauch András volt; jelen volt még Simaházi Tamás magyar lelkész is. Holttestét a Szent György-templom sírboltjába, síremlékét az oltár mellé helyezték el. Szomorú lapja a történelemnek, hogy az ellenreformáció idején az ismét katolikussá lett templomok kriptáiból eltávolították a protestánsok földi maradványait,

így Lacknerét is. 1909-ben találták meg sírkövének egy darabját a Szent György templom szomszédságában. Egy pékműhely küszöbéül szolgált. A rajta levő 26 szó azonos a sírfeliraton volt szöveggel. Ma a Kőtárban látható. Szomorú, hogy a vallási türelmetlenség ennek az igen jeles és buzgó Krisztus-hívónek az emlékét sem kímélte.

De még holta után is az isteni gondviselés eszköze lehetett Lackner Kristóf. Háza, amely az akkori piacon (ma Fő tér) épült, 2 emeletes épület, végrendeletileg eladásra került. A város vette meg. Közcélra, az időnkénti katonai parancsnok lakásául használták. Innen a Generális-, azaz Tábornok-ház elnevezés. Mikor 1674. február 28-án az evangélikusoknak minden templomot, iskolát felszerelésükkel és egyéb ingatlanait is át kellett adniuk a katolikus egyháznak, nem maradt semmi helye a gyülekezetnek istentisztelet tartására. Akkor az éppen üresen álló Generális-házat a római katolikus polgárok is ellentmondás nélkül és díjtalanul átengedték ideiglenes használatra. Március 2-án este az evangélikusok összegyűltek a Tábornok-házban. Lackner Kristóf halála után is „szállást adott” hittestvéreinek. „Az udvarra nyíló egyik emeleti ajtó mellé sietve szószerket építettek, a szomszédos teremben oltárt emeltek, az udvarról a havat és jeget eltakarították, s lelkészeik innen, a magasból prédikáltak a szobákban, folyosókon, udvarban álló gyülekezetnek. Ide jöttek össze 7 héten át, pünkösd szombatjáig, sokat szenvedve hótól, esőtől, de erőt merítve Isten megtartó igéjéből. Az első keresztes itt, március 3-án volt, az első halotti prédikáció 4-én. Nem fért el itt a teljes gyülekezet. Isten másik segítőit is „rendelt ki”, hogy népével találkozhasson igéjében, szentségeiben és erősítse Szentlelke által őket a hitben: Eggenberg hercegnét, aki házában szintén templomot készített. De erről a következő számban lesz szó.

Befejezésül hadd helyezzem olvasóim szívére: szeressük és becsüljük meg minden alkalmat, melyen hangzik Urunk igéje! Őseink sok szenvedést és áldozatot vállaltak érte! Beteljesedett rajtuk a prófécia, - s ezzel zárom ezt az írást, -

„Bekötözöm sebeidet, meggyógyítom zúzódásaidat – így szól az Úr” (Jer 30,17)

Felhasznált irodalom: Payr Sándor: A soproni evangélikus egyházközség története; Payr

Sándor: Emlékezés Doktor Lackner Kristófról halálának 300. évfordulóján; Hanzmann Károly: Helyzetrajz és adalékok a soproni ág. hitv. ev. egyházköztség 1900-1950. évi történetéhez;

A soproni evangélikus gyülekezet évszázadai /Katalógus/

Asbóth Lászlóné

Megismertetni a természet szeretetét

Beszélgetés természetjárásról és küldetésről Tömördy Szabolccsal

Meghatározó pillanat bárki életében, amikor azt érzi, egyszer csak a helyére került, oda, ahová talán kezdettől fogva Isten vezette. Tömördy Szabolcsot ismerhetik azok, akik gyermek-istentiszteleteinkre járnak, hiszen családjával rendszeres résztvevője az alkalmaknak. De sokan ismerik őt úgy, mint aki fantasztikus túrákat szervez, aki számára a természet szeretete a legalapvetőbb emberi tulajdonságok egyike, és aki mindig azon töri a fejét, hogyan szeretethetné meg sokakkal az erdők, a hegyek világát. Mert ő kapott Istentől erre megerősítést, hogy itt van dolga, tehetsége, ebben lelheti örömet. Vele beszélgettem erről, természetesen egy soproni túra közben, és először azt kérdeztem tőle, honnan ered számára ez az elköteleződés.

A természet szeretete szerintem az emberrel vele születik. Gyerekkorunkban mi mindig jártuk az erdőt, a szülők néha azt sem tudták, hogy hol bolyongunk. Nekünk fel kellett találnunk magunkat, és egyszerű volt kimenni valahová a természetbe, és ott a haverokkal elbóklászni, játszani. Talán innen van bennem a természet szeretete. Eszembe nem jutott volna, hogy én ilyen szinten leszek természetjáró vagy turista – bár ezt a szót nem szeretem, mert nekem az a turista, aki elmegy várost nézni a fényképezőgéppel. Én inkább természetjárónak tartom magamat. A kamasz éveim környékén lett divat a mountain bike. Én is igazolt mountain bike versenyző voltam és rengeteget jártam az erdőt a kerékpárral is. Hamarosan jó helyismeretem is lett – hozzáteszem, hogy Hermesén voltam katona, tehát szintén az erdőben töltöttem a katonaságot is. A feleségemmel jött azután maga a természetjárás, és sokáig nem is voltam semmilyen egyesületnek a tagja. Nem is akartam kötődni senkihez sem.

Akkoriban egyedül jártál az erdőbe, vagy barátokkal?

Barátokkal, ismerősökkel. Volt, hogy elmentünk szervezett túrára is, de nem kötődtem úgy hozzájuk, hogy én vezettem volna a túrát, hanem csak mentem velük. Aztán egyszer Bartokos Frédi vonzott be ebbe, vagy ő fogott meg valamilyen szinten. Nagyon sokszor kért segítséget és nagyon korrekt, nagyon karizmatikus ember volt, és kevés segítsége volt. Ráértem, elmentem neki segíteni útvonalat festeni, útvonalakat kijelölni. Sokat beszélgettünk, és láttam azt is, milyen szinten értett mindehhez. Indított

több tanfolyamot, és én mindegyiken részt vettem, de még akkor sem olyan szándékkal, hogy én bármit szeretnék szervezni, hiszen közben alakult, folyt az élet a gyerekekkel... De ahogy Frédivel kialakult egy barátság közöttünk, akkor elkezdtem érezni, hogy – lehet, hogy furcsán hangzik – mintha megszólított volna az Isten, hogy „na, ez a te utad”, „na, neked ezt kell

csinálni”, vagy „ebben tudsz te valamit adni az embereknek”. Aztán Frédi sajnos beteg lett, és egyre többet kérte, hogy legyen az utódjának, Szeverényi Bélának a helyettese. Így lettem én a Városi Szabadidő Szövetség Természetjáró Szakosztályának az alelnöke.

A Lővér Természetbarát Egyesületnek szakosztályvezetője vagy. Oda hogyan kerültél?

Ebbe az egyesületbe léptem be a feleségem útján. Régen minden vállalatnak volt egy túra szakosztálya, az iskoláknak voltak szakkörei, akik vitték a gyerekeket az erdőbe, de ez a rendszerváltással egy vonással szinte megszűnt. Akik megszerették addig a természetet, azok jártak továbbra is, átalakultak valamilyen szinten egyesületi formába, de az akkori harminc-negyven városi egyesületből mostanra négy maradt. Az egyik ilyen túlélő egyesület a Lővér is.

Mióta van a Lővér?

A Lővér a Sofa utódja, 1999-ben alakult át, mint Lővér Természetbarát Egyesület, idén húsz éves. Szervezünk nemzetközi túrákat, gyerekeknek csinálunk Mikulás-túrát, sokfelé kerestük az irányt. Aztán pár éve egy túrán beszélgettünk Majsa Ágival és Frédi is ott volt még velünk túrázni, és ott is felmerült az a probléma, hogy kiöregednek a régi turisták és nincs utánpótlás. Hogy a mi korosztályunk, a 30-40-50-esek, akik aktív dolgozók, nem járják az erdőt, mert nincs erre idejük. Szó szót követett, tett tettet, és kitaláltuk, hogy megpróbáljuk megfogni ezt a korosztályt a gyerekeik útján, és a gyerekeknek csináltunk egy nyári túratábor napközi rendszerrel. Ez az első évben megbukott, nem tudtuk elindítani, talán nem is csináltunk nagy reklámot neki, kevesen jelentkeztek. De a második évben már megcsináltuk, és hamarosan olyan szintre fejlődött, hogy tavaly már öt héten keresztül csináltuk a túratábor, tehát száz gyerekek ismertették meg a természet szeretetét. Ezt az utat jelöltem ki magamnak, hogy próbálok az iskolákba is bejutni, és a gyerekek útján megszólítani a szüleiket is. Mert a túratábor úgy alakult, hogy nem hirdetjük a mai napig, egyáltalán nem. Hanem az egyik gyerek hozza a másikat. És ez a legjobb benne. Azt mondják, a jó bornak sem kell cégér – a jó tábornak sem kell reklám. Idén most már szervezünk egy továbbfejlesztett verziót is, egy vándortábor is elindítunk.

Mondanál pár mondatot erről a vándortáborról? Hátha a Christophoros olvasói közül is kedvet kapnak páran.

A Mecsekbe megyünk július 12-étől a gyerekekkel. Olyan tábor lesz, ahol két naponta váltunk táborhelyet. 25 000 Ft a költsége, és ez tartalmazza a gyerekek napi háromszori étkezését, a táborhelyek között viszik a csomagjaikat, a szállás biztosított, mindenhol meleg fürdő, tisztálkodási lehetőség van, és folyamatos programok vannak egy héten keresztül kint a természetben. Felső tagozattól várjuk a gyerekeket, tehát 10-től 18 éves korig, a felsősök és a középiskolás korosztály a célközönség. 36 gyerekekkel tudunk indulni, és négy kísérő megy velük, akik mind képzett túravezetők, pedagógusok. Játékos vetélkedők lesznek minden nap, terv rengeteg van, meglátjuk, mi valósul meg belőlük.

Sopronból a Mecsekbe hogyan fogtok eljutni?

Vonattal fogunk elutazni és vonattal is fogunk visszajönni. Annyira szervezett az egész utazás, hogy mikor Pécsen leszállunk a vonatról, ott már várnak majd minket, ott rögtön raknak minket buszra és a programok onnantól folyamatosan megvannak. Egy gyerek sem fog unatkozni egy hétig, nem lesz ideje rá – meg arra sem hogy rosszalkodjon. Pécs–Pécsvárad környékét fogjuk bejárni, 80 km-t járunk be a hét folyamán, ami nem egy nagy távolság. Mert mindig az a tapasztalat, hogy míg a szülő sokszor fél, hogy a gyerek nem bírja a távot, addig a gyerek észre sem veszi, hogy akár 10 km-t ment, mert jó társaságban van, és fel sem tűnik neki, hogy mennyit gyalogolt.

Ha te tizenkét évesen hallottál volna egy ilyen táborról, elmentél volna rá?

Ez a gyerektől is függ, a környezettől is, a szülőktől is. Én voltam gyerekkoromban vándortáborban – nyolc évesen a Börzsönyben jártunk, és az olyan vándortábor volt, hogy az egész felszerelésünket mi vittük a hátunkon. Itt nem így lesz, itt csak a napi kis hátizsákot viszik majd a gyerekek, a másik hátizsákot meg szállítják nekik szállásról-szálláshelyre. Tehát nem kell nekik megszakadni. Itt a lényeg az lesz, hogy élvezzék az erdőt, hogy rászoktassuk őket arra, hogy szeressék a természetet. A tapasztalatunk az, hogy amikor a gyerkőcökkel kijövünk a túratáborban az erdőbe, vagy csinálunk nekik egy számháborút, nyomkereső túrát, vagy bármilyen programot, először nehezen indulnak el, mert nem tudják, miről van szó, nem tapasztalták még meg. De ha megtapasztalják, onnantól kezdve rájönnek, hogy szeretnek az erdőben lenni. Maga az erdő egy boldogsághor-

monnal teleitatott közeg – hihetetlen, hogy az úgy-mond „legrosszabb gyerekek” megjavulnak az erdőben. Kijönnek, és nem akarják abbahagyni a számháborút...

Nemrég felvetettél nekem egy ötletet, amire nagyon könnyű volt igent mondanom, mert magam is ilyesmin gondolkodtam már: mi lenne, ha egy gyerek-istentiszteletet, amire ti is szoktatok járni, egyszer az erdőben tartanánk meg.

A túratáborokon kívül, év közben szervezünk túravezető-képzést is, tehát felnőttképzést, nem csak a gyerekeknek próbálunk adni olyan ismereteket, amivel magabiztosan tudnak az erdőben közlekedni, hanem a felnőtteknek is átadjuk ezt, van rá igény. Sokan szeretnének térképet olvasni, szeretnének biztonságosan közlekedni az erdőben, és ez családirag is jó program lehet. A táboraink során mindig látjuk, hogy a gyerekek szívesen keresgélnek az erdőben is, és mivel a lányaim is a gyülekezethez tartoznak, járnak a gyerek-istentiszteletre is, jött az ötlet, hogy mutassuk meg ezeknek a gyerekeknek is, a családoknak, hogy milyen az erdő, akár egy gyerek-istentisztelet keretében. Meglátjuk. Szerintem senki nem fogja egy napsütéses délelőttön azt mondani, hogy nem jövök ki az erdőbe egy játékos gyerek-istentiszteletre.

Nagyon reméljük, hogy napsütéses lesz a délelőtt és nem kapunk egy hideg, esős időt...

Jó az Isten, jót ád!

Az a terv, hogy május 19-én reggel 9 órakor most nem a gyülekezeti ház nagytermében, hanem a hegyen, a kalandparknál lévő parkolóban találkozunk. Esetleg az oda feljutásban is szervezünk majd segítséget, hogy mindenki ott lehessen...

...igen, és sétálunk egy kicsit, valahol a közelben tartunk egy istentiszteletet a szabadban, és utána meglátogatunk egy játszóteret is, ahol lesz büfé, lesz mosdó – tehát nem rugaszkodunk el annyira a természetbe, a komfortzónából nem szeretnénk első alkalommal annyira kimozdítani senkit.

De hogyha ott lesz igény arra, hogy valakik utána még egy nagyobb kirándulást is bevállaljanak, arra is lesz mód, sőt, legközelebb már eleve úgy tudjuk tervezni az alkalmat.

Semmi akadálya ennek, sőt, én örülnék legjobban, hogyha erre olyan kereslet lenne, amire most még nem is számolunk.

Miközben épp az erdőt járjuk és beszélgetünk, nem csak ketten vagyunk itt, hanem hárman: Itt van velünk kutyánk, Vándor. Ő mióta szeret túrázni?

(nevet) Gyerekkora óta így lett nevelve. Egy állat szeret a természetben lenni. Azt gondolom, hogy az ember is természeténél fogva szeret kint lenni, csak mi már a városban kényelmes életet építettünk magunknak. De azért mi sem felejtsük el, és a zsigereinkben érezzük, hogy szükségünk van a természetre. A kutyákon pedig nagyon könnyen látszik, hogy mikor kikerülnek az erdőbe, mintha otthon lennének. Vándor is 3 hónapos kora óta, mikor hozzánk került, azóta járja velünk az erdőt, és nagyon élvezzi.

Nem is tudod könnyen otthon hagyni?

Nehéz. Akkor szinte meg van sértődve, ha nem jöhet valami végett. De legtöbbször jön velünk.

Sok mindenről beszéltél most, hogy mi mindent csinálsz, tervezel, de mindezt te nem hivatásszerűen csinálsz, hanem dolgozol mellette. Hogyan fér össze a munka, a család és még ez a szenvedély is a természet iránt is?

Tényleg, ahogy az előbb mondtam, ez olyan, mintha ezt az utat jelölte volna ki nekem az Úr. Hogy neked erre kell menned, itt te valami olyat tudsz adni olyan dolgokat az embereknek, a közösségeknek, amiktől mindenki boldogabb lesz egy kicsit. Persze fárasztó 8-10 órai munka mellett kijönni az erdőbe jelzéseket festeni, túraterveket készíteni, kontrollálni a dolgokat, akár az egyesületnél, akár a szövetségnél, de én otthonról megkapom a támogatást. A feleségem szintén túravezető, tudja, hogy miről van szó, a gyerkőcök szívesen jönnek az erdőbe. Közösségi munkára is a Bereznyiből, a VasVillából most már nem egyszer vittünk gyerekeket. Látjuk a mosolygós arcokat, amikor egy túratábor van, vagy egy Mikulás-túra, és azok a pillanatok visszaadják az összes nyűglődést, gondot, bánatot, fáradságot. Akkor kisimul az ember, hogy „na, ezért érdemes!” Tényleg, a gyerekek olyan nagy szeretetet tudnak adni. Volt arra is példa, hogy egy túratábor után a következő évben újra eljött a kisgyerek és emlékezett azokra a dolgokra, amit előző évben nálunk tanult. És az olyan jó érzés, hogy akkor már ő mondta el a társainak ugyanazokat. Vagy amikor rászól egy gyerek a szülőre egy túra során, hogy ne szemeteljen, mert „azt mi úgy tanultuk a táborban, hogy amit hozunk, azt haza is visszük.” Ezek olyan dolgok, olyan pozitív visszajelzések, amiért érdemes csinálni.

Pelikán András

Deutsche Seiten

Die Stillung des Sturmes auf dem See

Von Wetterumschwüngen in unserem Leben

Stürme gab es nicht nur zur Zeit Jesu am See Genezareth. Stürme gibt es auch in unserem Leben. Manchmal brechen sie von außen auf uns herein, manchmal vollziehen sie sich tief in uns, ohne dass wir andere daran teilhaben lassen wollen. Oftmals kommen sie ganz unerwartet. – Jesus erwies sich einst als Herr über den Sturm auf dem See. Doch wie kann er auch die Stürme in unserem Leben stillen? Brúnó Szabó, Mark Clausing, Fanni Katona, Vanessza Füzi, Oskar Aizenpreis und Ágoston Frank begeben sich auf Spurensuche.

Am Abend desselben Tages sprach er zu ihnen: Lasst uns ans andre Ufer fahren. Und sie ließen das Volk gehen und nahmen ihn mit, wie er im Boot war, und es waren noch andere Boote bei ihm. Und es erhob sich ein großer Windwirbel, und die Wellen schlugen in das Boot, sodass das Boot schon voll wurde. Und er war hinten im Boot und schlief auf einem Kissen. Und sie weckten ihn auf und sprachen zu ihm: „Meister, fragst du nichts danach, dass wir umkommen?“ Und er stand auf und bedrohte den Wind und sprach zu dem Meer: „Schweig! Verstumme!“ Und der Wind legte sich und es ward eine große Stille. Und er sprach zu ihnen: „Was seid ihr so furchtsam? Habt ihr noch keinen Glauben?“ Und sie fürchteten sich sehr und sprachen untereinander: „Wer ist der, dass ihm Wind und Meer gehorsam sind!“ (Markus 4,35–41)

Ein plötzlicher Wetterumschwung: Von der Windstille zum schweren Sturm

Jesus spricht oft in Bildern. Bei der „Stillung des Sturmes auf dem See“ ist es ziemlich einleuchtend, dass er sich nicht nur an Menschen wendet, die in Seenot geraten, sondern an alle Menschen, deren Leben schon mal in einen Sturm geraten ist, wo Probleme und Sorgen überhand genommen haben. Probleme können in unserem Leben ganz unerwartet aufkommen.

Man kann zum Beispiel seinen Arbeitsplatz verlieren. Man steht dann ohne diesen festen Punkt da. Man ist auch leicht verbittert – und fragt sich: „Ist meine Arbeitskraft nichts mehr wert? Bin ich nichts mehr wert?“

Ein anderes Beispiel: Die Ehe zerbricht. Man realisiert langsam, dass etwas keine Zukunft mehr hat. Zu oft sieht man den Problemen nicht rechtzeitig ins Auge. Vielfach steckt man den Kopf in den Sand – und hofft vielleicht insgeheim, dass sich die Probleme schon von selbst lösen werden. Das Erwachen ist dann umso schlimmer.

Natürlich gibt es da noch viel mehr, was als Sturm in unser Leben kommen kann. Man kann den fest geglaubten Boden unter seinen Füßen schnell verlieren. Wenn man sich damit nicht beschäftigt – und sich denkt: Womit ich mich nicht beschäftige, das gibt es auch nicht –, dann wird das Problem nur scheinbar gelöst, aber eigentlich

ist es nur aufgehoben. Eines Tages brechen die Probleme dann aber umso heftiger auf uns herein.

Brúnó Szabó

Die Menschen sind in Not – und Jesus schläft

Die Geschichte von der „Stillung des Sturmes“ ist ja noch weit schlimmer als zunächst angenommen. Nicht allein, dass sie in einem Sturm sind. Das wäre schon schlimm genug. Mehr noch: Jesus schläft und kriegt offenbar nichts mit. Die Menschen sind in ihrer Not allein und – so scheint es – von Gott verlassen.

Menschen sind soziale Wesen. Eines unserer Grundbedürfnisse ist Zuwendung. Aber es kann vorkommen, dass genau diese Zuwendung aus

irgendeinem Grund fehlt. Man fühlt sich verlassen, obwohl man nichts Sichtbares verloren hat, dennoch fühlt man diese Einsamkeit. Dieses Gefühl kann auch aus Selbstzweifeln stammen.

Wenn zum Beispiel eine Schularbeit nicht die erwünschten Ergebnisse erzielt, oder wenn etwas, das man lange geplant hatte, schlussendlich scheitert. In solchen Momenten können uns Freunde oder andere Menschen, die uns nahe stehen, am besten helfen. Manchmal reichen ein paar gute Worte, um uns wieder auf unsere Füße zu helfen und den Glauben an uns selbst wiederherzustellen.

Und da ist der Glaube: Obwohl es so scheint, als würde niemand auf uns aufpassen, können wir uns dennoch sicher sein, dass Jesus weiß, wie es uns geht. Und selbst wenn er nicht direkt eingreift, kann man doch seinen Nähe fühlen.

Besichtigt man in einer Stadt einen Turm, dann ist jeder von der Größe und von der Aussicht gefangen. Kaum jemand wird aber daran denken, dass es beim Bauen notwendig war, den Turm auf einem sicheren, stabilen Fundament zu errichten.

So ist es auch mit unserem Leben: Wir sehen gerne auf das, was wir aufbauen könnten, wollen vielleicht hoch hinaus. Doch sehen wir auch, auf welches Fundament wir unser Leben gründen, auf dass uns nicht der sichere Boden unter den Füßen verloren gehe?

Mark Clausing

Vom inneren Sturm

Der Sturm, in den die Jünger geraten, ist etwas ziemlich Äußerliches. Jeder kann diesen Sturm sehen, auch die Menschen am sicheren Ufer. Ich denke, wir können aber das Bild vom Sturm auf dem See noch anders verstehen. Wir können auch auf die Stürme blicken, die manchmal in uns toben – die aber vielleicht niemand sonst sieht. Es gibt immer irgendwas, was uns innerlich beschäftigt. Und manchmal können oder wollen wir unsere Gefühle nicht zeigen und unsere Zweifel und Sorgen nicht mit anderen teilen. Natürlich muss das auch nicht immer sein. Aber es kann passieren, dass wir den Punkt erreichen, dass wir uns mit unseren Fragen und Sorgen so alleine fühlen, dass unsere Seele in Gefahr ist. Was bleibt mir denn, wenn ich mich selbst nicht annehmen kann, wie ich bin, und wenn ich mich alleine und wertlos fühle? Wenn ich gar nicht

weiß, was ich hier mache und ich mit niemanden sprechen kann?

Vielleicht wären wir dann dankbar um einen einzigen festen Punkt. Aber was ist, wenn man auch den nicht hat?

Ich glaube, in jedem ist schon mal die Frage „Warum gerade ich?“ aufgetaucht. Was mache ich falsch, dass ich so viel Leid tragen muss und auch die anderen nichts mit mir zu tun haben wollen?

Nun kann es sein, dass man sich anders gibt, als man in Wirklichkeit ist: Man probiert jemand zu sein, der man gar nicht ist. Man spielt seiner Umgebung – und am Ende auch sich selbst – etwas vor. Das hilft vielleicht über den Moment hinweg, löst das Problem aber nicht, sondern sorgt vielmehr für noch mehr Probleme, weil die anderen Menschen ja nicht darauf reagieren, wie es einem wirklich geht, sondern auf das Bild, das man ihnen zeigt.

Was also tun bei einem „inneren Sturm“? Ein Beispiel: Es kann sein, dass jemand von Hass erfüllt ist. Er hasst eben – und sieht nicht viel. Außer die Welt mit den Augen des Hasses. Ein erster Schritt kann ein Bewusstsein über das Gefühl sein: Ich sitze da und hasse gerade. Man beobachtet sich selbst. Dann kann man schon anders damit umgehen, auf sich selbst und auf die Folgen seines Verhaltens blicken. Dann sieht man vielleicht: Hier und dort sind doch Menschen, denen man sich mitteilen könnte. Und da ist auch noch Gott. Er ist in allen Unruhen doch der feste Punkt für uns.

Fanni Katona

... und der Wind legte sich

Wie erleben wir, dass sich der Wind nach stürmischen Zeiten legt?

Vielleicht erleben wir, dass wir zu viele Aufgaben auf uns genommen haben, die uns schwer belasten. Gott hilft uns dann zum Beispiel, indem wir zu der Erkenntnis kommen, dass wir uns überflüssig überfordert haben und etwas einfach gehen lassen können, oder wir bemerken, dass diese schwere Phase zu Ende ist.

Oder wir durchleben Zeiten der Orientierungslosigkeit, wenn wir nicht wissen, was wir machen sollen, wenn wir keine Pläne und keinen Festpunkt haben, der uns Halt gibt. Dann hilft uns Gott, wenn sich die Nebel lichten und wir uns neu orientieren können.

Ein anderes Beispiel ist, wenn man einen Unfall erleidet und sich danach nicht mehr ohne Rollstuhl fortbewegen kann. In diesem Fall ist es oft schwer die Lage zu akzeptieren, aber Gottes Hilfe ist auch hier zu erkennen. Ein Unfall verändert das Leben des Menschen, man soll vielleicht seine Hobbys ändern, vielleicht wenden sich einige Personen von dem Verletzten ab, aber Gott schickt bestimmt neue Personen in sein Leben, die echte Freunde sind und einen nicht verlassen. Auch in solchen Momenten können wir wieder neu – und vielleicht sogar tieferen – Frieden finden.

„Der Wind legt sich.“ Das ist manchmal ein Umschalten im Kopf.

Manchmal spüre ich Hass oder Neid. Doch vielleicht genügt ein Moment, an dem ich merke, dass ich doch geliebt und getragen bin, und einen neuen Blick auf meine Situation und meine Gefühle gewinnen kann. Und dann legt sich der Sturm, ich ruhe wieder in mir, habe wieder sicheren Boden unter den Füßen.

Vanessa Füzi

„Habt ihr keinen Glauben?“

Es gibt einen Satz in unserer Bibelgeschichte, bei dem wir stehen bleiben müssen. Jesus fragt die Jünger: „Habt ihr keinen Glauben?“

Wenn wir uns selbst in diese Geschichte stellen und wir im Sturm auf dem See auch die Stürme in unserem Leben erkennen, dann gilt Jesu Frage auch uns: „Habt ihr keinen Glauben?“

Wenn wir in einer schwierigen Situation sind, können wir leicht in Panik geraten. Vielleicht rufen wir Gott sogar an, wundern uns aber, wenn nichts passiert. Und wir können denken, dass er ja doch nicht da ist.

In Zeiten, in denen es uns gut geht und wir keine Stürme, sondern die stille See um uns haben, ist es gut, wenn wir uns klar machen: Gott hilft uns nicht unbedingt dann, wenn wir es denken, sondern wenn er es als gut ansieht. Und er hilft uns nicht unbedingt so, wie wir das gerne hätten, sondern so, wie er es als gut ansieht.

„Hilf dir selbst, so hilft dir Gott“, heißt ein Sprichwort. In unserem Leben sollen wir danach streben, unsere Probleme selbst zu lösen – jedenfalls soweit es in unserer Macht steht. Doch dann gibt es auch Punkte in unserem Leben, bei denen wir nur auf Gott hoffen können, also wir haben alles getan. Es kann zum Beispiel sein, dass jemand schwer verletzt wurde, und die Ärzte alles

versuchen die Person zu retten, aber die Person ist eigentlich in Gottes Hand.

Viele Menschen denken, dass der Glaube an Gott daraus besteht, dass man jeden Sonntag in die Kirche geht. Doch wenn es ernster wird und uns das Wasser konkret bis zum Hals steht, wie gewiss sind wir dann in unserem Glauben und in unserer Hoffnung? Oder wenn es Zeiten gibt, in denen es nicht schicklich ist, zu seinem Glauben zu stehen, weil man Nachteile tragen müsste, wie geht man dann mit diesem Dilemma um?

„Habt ihr keinen Glauben?“, fragte Jesus die Jünger.

„Habt ihr keinen Glauben?“, fragt Jesus uns heute.

Ganz für uns selbst, ganz ehrlich, ganz aufrichtig können wir ihm Antwort geben.

Oskar Aizenpreis

Ein paar Jahre später: Wie blicken die Jünger auf den Sturm zurück?

Wir gehen ein paar Jahre in die Zukunft. Der Sturm auf dem See liegt inzwischen einige Zeit zurück. Und die Jünger können aus einiger Entfernung auf dieses Erlebnis zurückblicken.

Die Jünger hatten den Sturm selbstverständlich nicht gewollt, als sie ihn gerade erlebten. Kann sein, dass sie in den folgenden Tagen und Wochen noch immer mit Angst und mit Vorwürfen Gott gegenüber an das Ereignis zurückgedacht haben. Doch mit der Zeit hat sich manche Klage in Dankbarkeit gewandelt, weil sie getragen und behütet wurden.

Ich denke, dass solche Stürme auch in unserem Leben notwendig sind – auch wegen des Gefühls, dass Gott sich um uns kümmert und irgendwie unsere Wege begleitet.

Aus Sorgen anderer wäre es zwar gemüthlicher zu lernen, trotzdem meine ich, dass die Stürme in unserem Leben nicht umsonst sind. Gott hat einen Plan damit – und auch so prägt er unser Leben und auch unseren Glauben.

Ein Spruch heißt: „Was mich nicht umbringt, macht mich stärker.“ Dieser Satz stimmt zwar nicht immer, aber die Situation der Jünger trifft er schon. Irgendwann kommen wir an einen Punkt in unserem Leben, der uns zur Einsicht zwingt, dass wir durch unsere Stärke und Kraft nicht alles erreichen können. Ein Punkt, an dem wir akzeptieren müssen, dass wir zu schwach sind, ein Punkt, an dem unser Egoismus und unser Selbstbewusstsein zerbrechen. In diesen Situationen

hilft uns der, den wir manchmal gar nicht sehen wollen, besonders, wenn wir uns gerade einbilden, dass wir alles aus eigener Kraft schaffen können.

Doch wir dürfen an einen Gott glauben, der auch in Notsituationen bei uns ist. Das bedeutet aber nicht, dass er uns in eine Schutzhülle gibt, auf dass uns niemand ein Härchen krümmen kann. Ganz im Gegenteil: Gerade in der Not, gerade in schweren Zeiten erleben wir Gott doch ganz besonders nah.

Der Blick zurück auf Unebenheiten, Unsicherheiten, durch die uns Gott doch gnädiglich getragen hat, in denen er uns behütet hat, zeigt das. Vielleicht nimmt uns das ein wenig die Angst vor künftigen Stürmen. Hat Gott doch so viele Menschen vor uns und auch uns bereits durch so viele Stürme getragen, warum sollte er es nicht auch weiterhin tun? Die „Stillung des Sturmes auf dem See“ mache es in uns gewiss: Der Herr wird uns nicht im Stich lassen.

Ágoston Frank

Anerkennung und Segen für die evangelischen Schüler der 12c

Im Mai und Juni absolvieren Vanessza Füzi, Fanni Katona, Oskar Aizenpreis, Mark Clausing, Ágoston Frank und Brúnó Szabó ihre schriftlichen und mündlichen Abiturprüfungen. Wir wünschen ihnen hierfür und für den weiteren Weg Gottes Segen und Geleit. Ihnen wird der diesjährige **Lyzeumspreis unserer Gemeinde** zugedacht – als Anerkennung und Dank für das vielfältige Engagement in unserem Gemeindeleben. Neben den zahlreichen Beiträgen im Christophoros ist unter anderem auch an die Gestaltung zahlreicher deutscher Gottesdienste in Wort, Lied und Schauspiel, aber auch an den „Musikalischen Advent“ und an Begegnungen mit den Konfirmanden und mit Vertretern der bayerischen Landeskirche zu denken. Die Aufzählung bleibt indes unvollständig. Sicher ist jedoch: Solches Engagement und eine solche Haltung sind beispielhaft. Und so werden sie uns in der Pfingstausgabe 2019 auch für ein ausführliches Interview zur Verfügung stehen.

Im deutschen Gottesdienst am Sonntag, 2. Juni 2019 um 9 Uhr werden wir ihnen danken und Gottes Segen für ihren weiteren Weg wünschen. Hierzu ergeht herzliche Einladung!

Holger Manke

Anerkennende Worte zählen doppelt

Im Gespräch mit Róbert Rádler und Ferenc Huber

Ohne sie wäre das Gesamtbild unserer Gemeinde nicht komplett. Seit 1999 ist Róbert Rádler und seit 2014 ist Ferenc Huber in unserer Gemeinde beschäftigt. Sie kümmern sich um Mesneraufgaben und alles, was an praktischen Dingen in der Gemeinde anfällt. Wie sie ihren Dienst in unserer Gemeinde sehen, hierzu stehen uns Ferenc Huber und Róbert Rádler Rede und Antwort.

Róbert, Ende dieses Jahres hast du dein zwanzigjähriges Dienstjubiläum als Mesner. Fast die Hälfte deines bisherigen Lebens bist du hier. Was bedeutet dir unsere Gemeinde?

Róbert Rádler: Mir hat die Gemeinde menschlich viel mehr gegeben, als ich es zunächst zu hoffen wagte. Ich war zuvor niemand, der regelmäßig in die Kirche ging. Als Kind wurde ich – wie viele andere auch – zum Gottesdienst gebracht. Dann hat mich das Leben auf andere Wege geführt. Und dann irgendwann sah meine Großmutter glücklicherweise die Anzeige, dass ein Mesner gesucht wurde. Sie sagte: „Dein Großvater war auch Mesner – probiere du es auch!“ Ich hab's probiert und bin geblieben. Ich glaube, ich habe mich dann auch menschlich sehr entwickelt – ich hoffe, in eine gute Richtung. Durch meinen Dienst in der Gemeinde gewann ich natürlich auch viele Einblicke, und mir wurde die Zugehörigkeit zur Gemeinde immer wichtiger.

Du, lieber Feri, bist heuer seit fünf Jahren hier. Hat sich dein Leben durch deinen Dienst bei uns verändert?

Ferenc Huber: Wie es im Leben so ist: Alles, was passiert, geschieht aus einem guten Grund. So war das ganz sicher auch, als ich hierher kam. Mein Leben war in einer sehr schwierigen Phase, als ich meinen Dienst in unserer Gemeinde anfang. Und irgendwie geschah es, dass ich hier Menschen kennenlernen durfte, die mir wichtig wurden –

und die ich sonst niemals kennengelernt hätte. Mir haben Menschen geholfen, von denen ich nicht gedacht hätte, dass sie mir je im Leben helfen würden. Ich hielt mich nie für einen gläubigen Menschen, eher für jemanden, der sich danach sehnt, so zu leben, wie Gott es will. Nachdem ich hierher kam, konnte ich vielen Dingen in meinem Leben einen anderen Wert beimessen. Ich konnte erkennen, was in meinem Leben völlig überflüssig ist und was wirklich zählt. Vom Erkennen bis zum Verwirklichen ist es aber auch noch ein Stück Weg. Und natürlich, ganz erreicht habe ich das bis heute nicht. Kurzum: Ich kam in eine wirklich gute Gemeinschaft von Menschen. Das betone ich gern: Neben der Gemeinde als Ganzem sehe ich eigentlich auch immer die einzelnen Menschen, die in ihr leben. Und unter ihnen auch und besonders die, die mich sahen – und mir aufhalfen.

Viele Gemeindeglieder treffen dich, lieber Robi, sonntags in Gottesdiensten. Da hast du naturgemäß als Mesner eine ganze Reihe an Aufgaben. Ich frage mich, wie und wann es dir gelingt, auch selbst zur Ruhe und zur Andacht zu finden, Predigtgedanken auf dich wirken zu lassen. Klappst das als Mesner während eines Gottesdienstes überhaupt?

Róbert Rádler: Am besten klappt das im 8 Uhr-Gottesdienst. Da schalte ich zur Predigt die Kronleuchter aus und habe dann – oft hinter dem Altar sitzend – die Gelegenheit, der Predigt zuzuhören. Das ist so ein Moment der Stille ganz für mich, ein Moment, in dem ich spüre, dass ich mit Gott bin – jedenfalls für die Dauer einer Predigt. Ich versuche das immer einzuhalten, denn es ist eine Zeit, in der ich zur Ruhe komme und in der ich zuhören kann, ehe dann die weiteren Aufgaben des Tages auf mich warten und ich mich bemühe, all dem nachzukommen, worum ihr mich bittet, sei es, dass zum Beispiel in einem Gottesdienst etwas Besonderes anliegt, was wir vorher besprechen, oder irgendeine Situation aufkommt, die sich spontan ergibt und in der ich gut und richtig reagieren will.

Feri, du kümmerst dich um allerlei Dinge im Gemeindehaus, im Kirchengebäude, aber auch auf dem Friedhof. Deine Aufgaben ähneln eigentlich denen eines Hausmeisters, wie es ihn auch in vielen Firmen gibt. Aber macht es für dich doch einen Unterschied, dass du all das im Raum der Kirche tust?

Ferenc Huber: Man steht anders zu den Dingen. Ich denke, ein Unterschied zwischen der Tätigkeit in einer Firma und in der Kirche kann sein – sofern man das überhaupt verallgemeinern kann –, dass man bei uns nicht „befehligt“, sondern „gebeten“ wird.

Zum Anderen: Wenn mich eine Gemeinschaft empfängt und mir hilft, dann möchte ich mich dafür auch gerne erkenntlich zeigen. Und ich kann das mit meiner Arbeitskraft tun. Robi und ich sind vormittags, nachmittags, abends, manchmal sogar nachts im Einsatz für die Gemeinde. Das stört uns aber nicht. Wir wollen, dass die Dinge laufen. Wir versuchen so für euch vorzuarbeiten, dass ihr euch um nichts anderes kümmern müsst, als Sorge zu tragen für die Gemeindeglieder, für die Predigt und für das, was eben typischerweise Aufgaben eines Pfarrers sind.

Ich denke, wenn man in eine solche Gemeinschaft, in ein solches Miteinander eingebunden ist und Teil davon sein darf, dann bedeutet es über das Gehalt hinaus noch eine zusätzliche Motivation, dass man sich so gut wie möglich einbringt.

Menschen freuen sich über anerkennende Worte. Und wenn jemand sieht, dass auf dem Friedhof oder im Gemeindehaus Ordnung ist und dann sagt „Vielen Dank, dass du dich darum kümmerst“, dann zählt das doppelt so viel. Diese Menschlichkeit ist ein besonderes Merkmal des Dienstes in der Gemeinde.

Wenn die Rede auf den Friedhof kommt, möchte ich dich, lieber Robi, fragen, was du fühlst, wenn du bei einer Bestattung der Trauergemeinde als Kreuzträger gegenüberstehst.

Róbert Rádler: Ich hatte zuvor bei einem Bestattungsunternehmen gearbeitet. Mir war der Dienst auf dem Friedhof und der Kontakt mit Menschen, die in Trauer sind, dadurch von Anfang meines Dienstes als Mesner an nicht fremd.

Mir geht es eigentlich um zweierlei: Einerseits möchte ich den Pfarrer in seinem Dienst unterstützen – im Glaubensbekenntnis, im Vaterunser und mit meiner Gesangsstimme. Andererseits möchte ich, so gut ich kann und soweit es in meiner Macht steht, die Menschen mit Respekt und Würde auf diesem schweren Weg begleiten. Das zeigt sich auch im Konkreten: Wenn ich sehe, dass unter den

Trauernden jemand ist, der gebrechlich oder behindert ist, versuche ich das auch beim gemeinsamen Zug zum Grab zu berücksichtigen – dann gehe ich eben langsamer voran. Niemand soll das Gefühl haben, dass keine Rücksicht genommen würde, etwa wenn der Abstand zu den Angehörigen immer größer würde.

Gibt es einen Moment aus den bisherigen Jahren eures Dienstes, bei dem ihr besonders gespürt habt, dass Gott euch nahe ist?

Ferenc Huber: Es war die Zeit, als es mir nicht gut ging. Eigentlich hatte ich davor nicht wirklich daran gedacht, mit anderen zu teilen, was mich im Inneren bewegt, denn das ist ja auch ein empfindliches Thema. Und so kam es, dass mir eines Tages, als ich auf dem Friedhof arbeitete, ganz plötzlich der Gedanke kam, dass ich mit jemandem reden muss, damit sich mein Leben in eine gute Richtung verändert. Dieser eine Moment, vielleicht der Heilige Geist, der mir klar gemacht hat, das ist jetzt meine Richtung, ich muss mich mit jemandem austauschen, damit ich eine Chance habe, dass sich die Dinge in eine gute Richtung entwickeln – das war ein ganz besonderer Moment der Gottesbegegnung. Danach bat ich dich um ein Gespräch und habe dir mein Herz ausgeschüttet, du erinnerst dich. Übrigens: Nach unserem Gespräch erinnere ich mich an einen Gottesdienst, bei dem mir diese Freude und Erleichterung ganz bewusst wurde, dass ich diesen Schritt getan habe und ich manches in meinem Leben neu aufbauen konnte.

Róbert Rádler: Die längste Zeit meines bisherigen Mesnerdienstes habe ich an der Seite von Pfarrer und Dekan Sándor Gabnai verbracht. Als er nach mehr als anderthalb Jahrzehnten gemeinsamen Dienstes ein letztes Mal hier in der Kirche das Abendmahl austeilte, kniete ich vor dem Altar, um das Abendmahl zum empfangen. Da drückte er meine Hände und sagte zu mir: „Pass auf die Gemeinde auf! Ich kann das jetzt nicht mehr machen.“

Einige Zeit später fand wiederum ein Abendmahlsgottesdienst statt, der mir besonders in Erinnerung blieb: Ich wollte zunächst kein Abendmahl nehmen, aber Pfarrer András Pelikán blickte mich so an, dass seine Augen sagten: „Komm ruhig her!“ So kniete ich vor dem Altar nieder – und hatte erstmals das Gefühl, dass ich die Last dieser Aufgabe, die ich von meinem früheren Pfarrer bekommen hatte, vor Gott ablegen konnte – in dem Gefühl, dass wir ja doch mehrere sind, die die Sorge um die Zukunft der Gemeinde gemeinsam tragen.

Holger Manke

Eine Reise durch die Zeiten und um die Welt

Im Gespräch mit Erzsébet Ghiczy

Von Sopron über Budapest und Leipzig nach Georgien und Indonesien – und wieder zurück. Erzsébet Ghiczy nimmt uns mit zu bleibenden Eindrücken von anderen Ländern und dem dortigen kirchlichen Leben. Auf dieser Reise durch die Zeiten und um die Welt liegt indes auch unsere Kirche, die ihr viel bedeutet.

Wir reisen in diesem Gespräch ein wenig. Zunächst in die Vergangenheit. Heuer feiern Sie Ihr 60-jähriges Konfirmationsjubiläum. Wie begegneten Sie damals als Konfirmandin Gott und der Kirche?

Ich hatte damals praktisch gar kein Bild von Gott. Meine Mutter schickte meinen Bruder und mich vor allem zu Weihnachten in die Kirche – mit einer Freundin von ihr, die ich zu meiner Patentante ernannt habe. Ich wurde in den Zeiten von Kriegswirren und der Flucht vor verschiedenen Armeen in Deutschland geboren – und hatte keine Patentante. Alle anderen hatten eine Patin, ich nicht. So ernannte ich sie eben dazu, was sie gerne annahm. Mit ihr gingen wir dann und wann in die Kirche. Aber eine richtige Beziehung zu Gott hatte ich zunächst nicht.

Durch meinen Großvater, der als Geographie- und Naturkundelehrer am Lyzeum tätig war, hatten wir aber immer eine enge Beziehung zur Natur. Die Sonntage verbrachten wir mit ausgedehnten Ausflügen. Da begleiteten uns auch Wissenschaftlerfreunde, unter ihnen Pilzexperten, für die mein Großvater Pilze malte und beschrieb. Dieser Kreis von Biologen hatte mich der Natur näher gebracht. Von Gott wusste ich aber nicht viel. So kam es überraschend, als meine Mutter sagte, ich solle mich zum Konfirmandenunterricht anmelden.

Mein Weg zur Kirche nahm immer „Umwege“. Dies war der Weg über die Natur zum Konfirmandenunterricht. Natürlich sehe ich beides heute eng verbunden. Wenn ich in meinem Garten sehe, wie Samen zu Leben erwachen und später reiche Frucht tragen, dann ist das für mich

ein Beweis dafür, dass das kein Zufall sein kann, sondern dass Gott dahinter stehen muss, der die Natur belebt und von dem das Leben kommt.

Es gab dann einen Moment, bei dem Sie das Abendmahl als Konfirmandin seelisch berührte.

Ja, Pál Beyer war mein konfirmierender Pfarrer. Einmal nahm ich an einem Abendmahlsgottesdienst in unserer Kirche teil, den er gehalten hat. Wenn ich daran denke, dann habe ich bis heute ein besonderes Gefühl. Das ist kaum zu beschreiben. Ich hatte damals wohl auch ein wenig Angst, denn ich fragte mich, was das eigentlich sei, und konnte es nicht recht fassen. Doch zugleich spürte ich, dass es etwas Nicht-Alltägliches, etwas Besonderes ist. Ich durfte noch nicht daran teilnehmen, aber es rührte mich doch an. Danach stand ich im Treppenhaus und weinte, wohl deshalb, weil ich es als eine so besondere Erfahrung erlebte.

Ein anderer „Umweg“ zu Gott führte Sie über die Musik.

Nach der Konfirmation gab es eine Zeit, in der ich kaum in der Kirche war. Doch als ich in Budapest lebte, kam ich durch die Musik wieder in die Kirche. Mal auf der Budaer Burg, mal am Deák-Platz, mal in der Hold utca besuchte ich Kirchenkonzerte, bei denen ich Bach erleben konnte. Ich fühlte mich dort immer wohl. Das lag auch an den Predigten, die dort zu Gehör gebracht wurden und bei denen ich spürte, dass diese Worte mir galten und ich Ruhe und Geborgenheit fühlte.

Später lebte ich dann zwei Jahre lang in Leipzig als Dolmetscherin und Lehrerin. Dort ging ich jede Woche ein- bis zweimal in die Thomaskirche, um Motetten anzuhören. Zwei Programme aus der damaligen Zeit habe ich bis heute als Erinnerungstücke aufgehoben. Orgel, Instrumentalisten und der Thomanerchor musizierten und sangen. Den Thomanern war der sächsische Akzent deutlichst anzuhören. „Fürchte dich nicht“ klang bei ihnen wie „Förschde disch nisch“. Aber trotzdem waren es wunderbare Konzerte.

Im Leipzig der Wendezeit hatten ja auch Kirchen eine besondere Rolle.

Ich war dabei. Im Jahr 1989 nahm ich an einer der letzten Demonstrationen teil, die von der Leipziger Nikolaikirche in die Stadt hinaus zogen. Meine Freundin, die politisch eigentlich nicht interessiert war, fragte mich, ob ich mitkommen würde. Ihr Mann intervenierte und fragte uns ernsthaft, ob wir das wirklich wollen. Wir sollten doch an die Stasi denken. Ich sagte: „Wenn meine Freundin geht, dann gehe ich mit. Wenn ihr was

passiert, dann bin ich dabei. Falls uns beiden etwas passiert, dann sind wir wenigstens zusammen. Und es wird uns schon nichts passieren.“ Der Zug ging dann von der Nikolaikirche über den großen Ring am Stasigebäude vorbei – dort war es am spannendsten. Doch es blieb ruhig.

Für mich war bewegend, dass die Menschen die gesamte Breite des großen Rings – und der ist etwa doppelt so breit wie die Ringstraße in Budapest – ausfüllten und von der Kirche ausgehend friedlich demonstrierten.

Das Reisen liegt Ihnen bis heute am Herzen. Sie waren und sind gerne unterwegs in der großen weiten Welt. Besonders gerne in Georgien. Welche Eindrücke von dort bewegen Sie?

In Tiflis wurde vor fünfzehn Jahren der Bau der Dreifaltigkeitskathedrale vollendet. Das ist ein riesengroßes Kirchengebäude im alten Stil. Dort – und anderswo – erlebte ich immer wieder, dass sehr, sehr viele junge Leute zum Gottesdienst oder nur für ein kurzes Gebet in die Kirche kommen. Man merkt: Sie kommen hinein, küssen eine Ikone und sind ganz in der Beziehung zu Gott. Das spürt man.

Ähnliches erlebte ich in einer Kirche im ländlichen Georgien, zu der man kilometerweit durch den Wald laufen musste. Die Kirche war buchstäblich am Ende der Welt gelegen. Ich war mehrmals dort, einmal an einem Sonntag – und ich kam nicht hinein. Die Kirche war zum Gottesdienst so voll, dass niemand mehr hineinpasste. Und wohl gemerkt: Da steht man!

Ein anderes Beispiel: Ich besuchte mit einer Reisegruppe ein Nonnenkloster, bestehend aus mehreren Gebäuden. Das älteste Gebäude stammte aus dem 6. Jahrhundert, das jüngste Gebäude aus dem 10. Jahrhundert. Aus einer der Kirchen hörten wir eine sonore Frauenstimme, die in der Kirche sprach. Nach einiger Zeit trat eine Nonne in schwarzer Kluft heraus. Sie war deutlich kleiner als ich und erkundigte sich, woher wir kämen. Sie erzählte uns in perfektem Englisch über die Kirche und von ihrem Leben. Dieses Gespräch war für mich ein echtes Erlebnis. Danach umarmte sie mich – und ich wusste gar nicht, wie ich damit umgehen sollte, denn ich wusste, dass die Nonnen sehr zurückhaltend sind. Manche von ihnen sprechen mit Fremden gar nicht. Aber diese Nonne kam auf uns zu und war berührt, dass wir diese Kirche besuchten. Schließlich umarmte sie alle aus der Gruppe und wünschte uns Gottes Segen. Sie hätten die Gesichter nachher sehen sollen! Das war ein Zauber, wir waren verzaubert.

Solcherlei Begegnungen hatte ich viele. Immer waren die Begegnungen von tiefem Glauben geprägt. Manchmal frage ich mich: Was machen die Georgier, dass sie junge Menschen so ansprechen können? Was haben sie, was wir nicht haben?

Haben Sie darauf eine Antwort?

Eine Antwort auf diese Frage habe ich in Schottland gefunden. Dort war ich mit einer Freundin, die mit mir – wie es nach Schottland passt – einen Malt Whisky trinken wollte. Ich war nicht abgeneigt. Doch dann kam es nicht dazu, und in einer SMS erfuhr ich von ihr, dass die Kirche in der Nähe unseres Hotels keine Kirche mehr ist, sondern ein Pub. Dort hätten wir den Malt Whisky gemeinsam trinken können. Ich frage mich, ob ich das gemacht hätte – ob ich es ihr zu Liebe gemacht hätte, ob womöglich meine Neugier gesiegt hätte: Wie sieht eigentlich eine Kirche aus, aus der nicht etwa ein Ausstellungsraum, sondern ausgerechnet ein Pub gemacht wurde? Ich bin froh, dass sich die Frage von selbst erledigte und ich mich letztlich nicht entscheiden musste. Denn am Abend saß ich schon im Flugzeug.

Irgendwo hier muss man, denke ich, den Unterschied sehen zwischen dem, was Kirche in Georgien für die Gläubigen – auch für junge Menschen – bedeutet, und dem, was wir in unseren Breiten aus der Kirche zu machen in der Lage sind. Das Beispiel aus Schottland karikiert im Grunde ja auch die Haltung vieler Menschen in anderen Ländern Europas.

Rund 150 Kilometer südlich der georgischen Grenze liegt der Berg Ararat, wo einst die Arche Noah auf Land gestoßen sein soll. Doch die Arche Noah begegnete Ihnen in einer ganz anderen Ecke der Welt – in Indonesien. Von dort haben Sie auch ein Foto mitgebracht.

Mich berührte die Kirche sofort. Ich hatte das Gefühl, ich war plötzlich zu Hause. In all den Tempeln in Indonesien war ich Gast, auch wenn ich mich in der Religion ein wenig auskannte und

wenn die Menschen, denen ich dort begegnete, sehr nett waren. Aber dann tut sich in Nordsumatra aus dem Nichts eine christliche Kirche auf! Mit Kreuz oben. Und mit einer Darstellung von Adam und Eva. Und außen waren ringsum alle Tiere dieser Gegend aufgemalt. Es war im Grunde so, als stünde ich neben der Arche Noah.

Sie fühlen sich nicht nur in der Ferne wohl. Gerade unsere Kirche ist Ihnen Heimat und steht Ihnen nah.

Immer näher. Mit jedem Jahr etwas näher. Ich fühlte mich eigentlich nirgendwo so zu Hause wie in unserer Kirche, auch in den Budapester Kirchen nicht. Als ich in den Ruhestand ging, war das auch ein innerer Beschluss, dass ich nun, wenn ich nach Sopron zurückkomme, mich aktiv in dieser Gemeinde einbringen möchte.

Was macht für Sie die Faszination unserer Kirche aus?

Ich bewahre Dokumente von meinen Urgroßeltern, dass ihnen der Platz in der Kirche gehört, auf dem ich übrigens nicht in den Gottesdiensten sitze, weil man von dort die Kanzel nicht sieht. Aber die alte Verbundenheit mit der Kirche ist natürlich da.

Da sind Erinnerungen an Gottesdienstbesuche mit meiner selbst ernannten Patentante und daran, dass es um die Öfen warm war. Sehe ich die Öfen heute, gehen meine Gedanken natürlich zurück. Da ist die Orgel, die den Kirchenraum erfüllt. Ich erinnere mich an das erste Mal, als ich auf der Orgelempore war, während die Orgel erklang und die Bohlen unter mir vibrierten. Da wurde für mich Musik noch anders wahrnehmbar – als physisches Erleben der Schwingungen. Das verbindet mich natürlich auch noch enger mit dem Klang unserer Orgel. Und wann immer unsere größte Glocke ertönt und ich sie irgendwo höre, dann bleibe ich stehen und lausche dem Glockenklang. Da sind die Steine unter den Füßen, die leicht unterschiedlich hoch sind. Ich weiß, in welchem Teil der Kirche die Pflastersteine tiefer oder höher sind, wo es schwarze Flecken in der Mitte gibt. Und da sind die holzwurmdurchlöchernten Bänke, die zum Glück noch da sind, vielleicht weil kein Geld für neuere Bänke da war. Für mich hat all das einen großen Wert und eine große Bedeutung. – Und inmitten dieser Tradition erlebe ich eine aktive Jugend, die in und vor dieser Kulisse „Luthers Leben“ spielt, Bäume pflanzt, mein Lieblingskunstwerk – den „Fisch“ im Gemeindehaus – malt und das Hier und Jetzt mit Leben erfüllt. Hier bin ich zu Hause.

Holger Manke

(Zeichnung: Adrienn Varga aus der Klasse 8/A des Lyzeums)

Mein Bibelwort

Teil 20

Und Gott sprach: Es werde Licht. Und es ward Licht.

1. Mose 1,3

Wenn wir in der Heiligen Schrift blättern, stoßen wir in vielerlei Gestalt auf Gott. Als Mensch erscheint er uns in Jesus Christus, doch wir finden ihn auch im brennenden Dornbusch oder als Feuersäule, der dem Volk Israel auch in der Nacht den Weg durch die Wüste zeigt. Im 1. Buch Mose erscheint er uns als Gott, der die Welt erschafft. Wie das kurze Bibelwort aufzeigt, schöpft Gott mit seinem bloßen Wort. Der Schöpfer ist keiner, der zunächst Skizzen anfertigt, ehe er sich an die Arbeit macht, und er begegnet uns hier auch nicht als einer, der handwerklich-praktisch tätig wird. Es genügt die Kraft des Wortes. „Es werde“ – und es ward.

Es erfüllt mich mit Achtung und Respekt, wenn ich bedenke, welch eine Kraft ein ausgesprochenes Wort hat. Gerade deshalb habe ich das Gefühl, dass wir Verantwortung für alles tragen, was wir aussprechen. Man kann nämlich mit Worten nicht nur etwas erschaffen, man kann auch zerstören. Im zwischenmenschlichen Miteinander sind Worte das Grundwerkzeug der Kommunikation. Deshalb müssen wir unsere Gedanken immer überlegt miteinander teilen. Das heißt nicht,

dass wir uns einander nicht öffnen sollen. Im Gegenteil. Heutzutage entfremden wir uns zunehmend voneinander. Wenn wir die Ehrlichkeit als Mittel der alltäglichen Kommunikation wählen, dann können wir in harmonischer Einheit mit anderen leben. In dieser Harmonie hat jedoch der Hass auf den anderen Menschen keinen Platz. Konstruktive Äußerungen und das Aufhelfen anderer Menschen durch Worte können eine Grundlage sein, um den Glauben zu bewahren. Gott hat uns mit verschiedenen Sprachen beschenkt. Wenn man seine Sprache jedoch dafür verwendet, um

andere und sich selbst zu quälen, vergessen wir, was ein Wort zu einem Wort macht. Natürlich ist die Kritik wichtig, man soll nicht naiv sein. Doch wenn uns die gute Absicht und der Wille zu helfen leiten, dann kann auch der Empfänger von Kritik klarer verstehen, was wir ihm sagen.

Wenn Jesus zu seinen Jüngern spricht, legt er das Hauptaugenmerk nicht auf seine jüdische Herkunft. So denke ich, dass sich die Heilige Schrift nicht nur an das erwählte Volk, sondern an alle Menschen auf der Welt, auch an uns, richtet.

Die Gedanken, die mündlich weitergegeben werden, werden in ihrer Bedeutung immer beeinträchtigt. Deshalb ist auch die Klarheit unseres Redens wichtig, damit wir von anderen nicht missverstanden oder falsch interpretiert werden. Auch deshalb erachte ich es als wichtig, dass wir die Bibel nicht nur wörtlich verstehen. Die Heilige

Schrift ist die Grundlage unseres Glaubensbekenntnisses. Das geschriebene Wort Gottes ist als physische Tatsache den Menschen überantwortet. Deshalb sollen wir sie mit der gebotenen Aufmerksamkeit und demütig lesen. Jesus spricht oft in Gleichnissen – und manchmal entdeckt man Stellen, an denen sich die Bibel scheinbar selbst widerspricht. Verstehen wir die Bibel nur wörtlich, kann es passieren, dass man irritiert wird bei der ohnehin nicht leichten Lektüre. Doch die Botschaft der Heiligen Schrift zeigt über unser fehlbares menschliches Denken hinaus, deshalb sollen wir in ihr auf jeden Fall Gottes Gnade und das schöpfende Werk des Heiligen Geistes entdecken und erfahren. Ich wünsche mir, dass wir mit unseren Taten, Gedanken und Worten dazu aufbrechen, anderen zu helfen und täglich darüber nachdenken, welche Macht das gesprochene Wort hat.

Barnabás Pócze

Schmecket und sehet, wie freundlich der Herr ist. Wohl dem, der auf ihn trauet.

Psalm 34,9

Suche Frieden und jage ihm nach!

Psalm 34,15

Als ich gebeten worden bin, meine Gedanken zu diesem Thema zu äußern, ist mir zuerst mein Konfirmationsspruch eingefallen: „Schmecket und sehet, wie freundlich der Herr ist. Wohl dem, der auf ihn trauet“ (Psalm 34,9).

Doch der Predigttext unserer Pfarrerin Eszter Manke-Lackner vom 1. Januar 2019 hat auf mich eine so elementare Wirkung ausgeübt, dass ich auch diesen Spruch gewählt habe. „Suche Frieden und jage Ihm nach!“ (Psalm 34,15)

Beim Zuhören gingen meine Gedanken zurück: Als ich als Reiseleiter vor sechs Jahren in Israel war, hat der örtliche Fremdenführer jeden Morgen mit der Begrüßung „Friede sei mit euch“ den Tag begonnen. Der Grund hierfür war uns damals nicht klar. Ich habe an der Klagemauer routinemäßig mein Handy aus meiner Tasche holen

wollen, da hat der israelische Soldat mit entschiedener Höflichkeit diesen begonnenen Handgriff unterbunden. Da ist mir klar geworden, dass der Frieden bei uns zu Hause eine Selbstverständlichkeit ist. Man merkt das Fehlen oder das „Nichtdasein“ des Friedens erst, wenn es keinen Frieden gibt.

Diese verbotene Handbewegung hat mich noch lange bewegt. Mich hat beschäftigt, wie wichtig der Glaubensfriede für meine protestantischen Ahnen war, die aus ihrer Heimat vertrieben worden waren und in Sopron eine neue Heimat gefunden haben. Als sie sich schon sicher gefühlt haben, haben sie unsere schöne Kirche aufgebaut. Um dort auch in Frieden beten zu können.

Wie wichtig wäre ein gerechter Friedensschluss gewesen, als sie in Waggons gesteckt worden sind und erneut eine neue Heimat finden müssen, diesmal nicht wegen ihres Glaubens, sondern weil sie Deutsche waren.

Woher hatten sie dann ihren Frieden und ihre Kraft, weiterzumachen?

Der zweite Teil des Psalms sagt: „Jage ihm nach!“ Was kann eine Einzelperson dafür tun? Was kann ich selbst dafür unternehmen? Als jemand, der im Fremdenverkehr arbeitet, denke ich, dass das Kennenlernen fremder Länder und das Bewusstsein für das Leben der dortigen Menschen ein Pfand für ein friedliches Zusammenleben sein kann. Aus den Büchern von Remarque wissen wir: Als die Soldaten an der Front erkannt haben,

dass auch der Andere in den Schützengraben ein Mensch ist, haben sie gleich über den Frieden nachgedacht.

Lajos Zilahy schreibt in einem seiner Romane: Ein ausgewandeter Mann hat, als er über die französische Grenze gekommen ist, mit größtem Erstaunen festgestellt, dass die Bäume genau so sind wie zu Hause, das Gras ist genauso grün, die Menschen sprechen zwar eine andere Sprache, aber sind auch nicht anders als die Ungarn.

In meinem Job versuche ich den Gästen unsere nähere und weitere Umgebung bekanntzumachen. Ich möchte, dass alle wissen und spüren, wenn wir die sprachlichen Schwierigkeiten überwinden, wie wichtig der Friede ist, damit wir reisen können.

**Darum sorgt nicht für morgen, denn der morgige Tag wird für das Seine sorgen.
Es ist genug, dass jeder Tag seine eigene Plage hat.**

Matthäus 6,34

Dieses Bibelwort gibt mir in schwierigen Situationen Kraft, zum Beispiel wenn ich das Gefühl habe, dass mein Kopf vom vielen Lernstoff oder von all dem, was ich zu tun habe, zerspringt. In diesem Bibelwort ist meiner Meinung das Wichtigste, dass wir einen Anstoß finden, dem Hier und Jetzt die nötige Bedeutung zu schenken. Das bedeutet nicht, dass uns das, was sein wird, völlig egal ist. Doch wir sollen nicht aus übertriebener Sorge um die Zukunft den Wert des heutigen Tages vergessen. So dürfen wir manches, was da kommt, Gott anbefehlen, auf ihn hoffen und sehen, dass er seinen entscheidenden Beitrag dazu geben wird, dass das Morgen gut sei.

Vom römischen Dichter Horaz stammt ein Ausspruch, der für viele zur Lebensphilosophie geworden ist: „Carpe diem“, das heißt: Genieße den Tag. Ich verstehe diesen Satz für mich so, dass ich ein offenes Auge dafür haben möchte, was Gott mir gerade heute schenkt. Dass ich dort, wo ich gerade bin – egal ob ich zu Hause, in der Schule, beim Tanz oder in der Gemeinde – ganz, mit Herz und Sinnen, anwesend bin und den – von Gott geschenkten – Moment lebe, wahrnehme und wertschätze. Das möchte ich nicht erdrücken lassen vom Sorgen um das, was sein wird, denn so könnte sich das Gute und Schöne des Moments gar nicht mehr entfalten und würde mir auch für anstehende Herausforderungen keine Kraft geben können. Irgendwie so verstehe ich auch das Bibelwort aus der Bergpredigt.

Neben dem äußeren Frieden ist der innere Frieden des einzelnen Menschen auch besonders wichtig. Mit uns selbst in Frieden zu leben ist vielleicht die schwierigste Aufgabe. Für unseren inneren Frieden zu sorgen sind wir nur dann fähig, wenn wir auch mit unserer Umgebung im Frieden leben. Die Voraussetzung dafür ist, für unseren eigenen Seelenfrieden zu sorgen. Die Predigt hat mir geholfen meinen Konfirmationsspruch auch anders zu verstehen: „Schmecket und sehet, wie freundlich der Herr ist. Wohl dem, der auf ihn trauet“ (Psalm 34,9).

Magdolna Krisch

Manche meinen, dass solche Bibelworte, Zitate und Gedanken überflüssig oder kindisch seien, doch vielen sind sie wichtig – zum Beispiel mir.

Ich besuche eine Schule, in der sowohl auf Ungarisch als auch auf Deutsch unterrichtet wird. Anfangs war das schwer für mich, doch eine Reihe von Bibelworten – vor allem dieses – haben mir gerade am Anfang des Schuljahres geholfen. Die Schülerinnen und Schüler meiner Klasse gehören verschiedenen Konfessionen an, nur wenige sind Lutheraner, doch sie alle haben eines gemeinsam: Sie alle haben irgendein Bibelwort, das ihnen wichtig ist. Ich bin sicher, dass im Leben immer wieder Momente kommen, in denen Bibelworte auf wunderbare Weise helfen werden. In meinem Herzen lebt dieses Bibelwort – und eigentlich wünsche ich mir, dass es gemeinsam mit dem wertschätzenden Blick auf das Heute auch für viele andere Menschen wichtig sei.

Elmira Bali

Der Blick für das Gute

Im Gespräch mit Luca Horváth

Als Mädchen mit der Geige kennen sie viele, wenn sie quer durch das Kirchenjahr deutsche Gottesdienste und Gemeindeveranstaltungen musikalisch mitgestaltet. Doch die diesjährige deutsche Konfirmandin Luca Horváth ist auch ein junger Mensch, der sich schon in mancher Anfechtung in Gott geborgen wusste.

Wir sehen dich oft Geige spielend – in den Gottesdiensten und beim Musikalischen Advent. Was bedeutet dir das Geigespielen?

Es bereitet mir Freude, weil ich damit auch anderen Freude bereiten kann. Und das wiederum stärkt mich und mein Selbstvertrauen. Außerdem kann man, während man Geige spielt, auch die Welt um sich herum vergessen und alles loslassen, was einen gerade belastet, und Ruhe finden. In solchen Momenten umfängt mich die Musik. Ich habe schon als kleines Mädchen daran gedacht, dass ich später mal professionelle Musikerin werden könnte – und fand mich dabei im Geigenspiel gut aufgehoben.

Mit der Geige in der Hand kennen wir dich heute. Gehen wir nun aber zeitlich etwas zurück – zu einem weniger bekannten Thema: Etwas, was sicher schwer für dich war, war die Zeit, als die Gefahr bestand, dass du erblinden könntest. Wie hast du diese Zeit in Erinnerung?

Meine Eltern waren bei mir und halfen mir damals, diese Zeit zu überstehen. Ich habe jeden Tag gebetet, dass meine Augen gesund werden. Die eine Herausforderung war, selbst damit zurecht

zu kommen, die andere jedoch war, damit umgehen zu lernen gehänselt zu werden. Wenn etwas mit den Augen nicht in Ordnung ist, wenn zum Beispiel das eine Auge mit einem Verband zugeklebt wird, damit das andere gesund wird, dann sehen das die anderen Kinder – und sie reagieren darauf, schon im Kindergarten. Manchmal so, dass es grausam ist.

Eigentlich rede ich nicht viel darüber, denn ich möchte nicht bemitleidet werden. Ich habe irgendwann akzeptiert, dass es eben so ist, wie es ist, und dass es wohl so sein soll.

Du hast uns erlaubt, in diesem Interview auch ins Gespräch zu bringen, dass du adoptiert wurdest. Es ist sicher eine Last für das Selbstwertgefühl, wenn man eine Ahnung davon hat, dass man am Anfang seines Lebens von den leiblichen Eltern abgegeben wurde.

Eigentlich kann ich mit der Antwort von eben fortfahren. Es sollte wohl so sein. Ich lebe mein Leben so, dass ich nicht jeden Tag und ständig daran denke oder gar darüber nachsinne, warum ich einst abgegeben worden bin. Würde ich auch noch so viel darüber nachdenken, so könnte ich doch nichts daran ändern. Mein Leben hat so, wie es ist, seine Selbstverständlichkeit.

Manchmal kommt mir aber freilich doch in den Sinn, dass ich nichts von den Umständen und Hintergründen weiß, weshalb ich damals zur Adoption freigegeben wurde. Doch, wie gesagt, vielleicht sollte es so sein. Es könnte ja sein, dass ich ansonsten in einem Elternhaus, das von Drogen, Alkohol und Gewalt gekennzeichnet gewesen wäre, hätte aufwachsen müssen. Vielleicht hat Gott seine Liebe zu mir so geäußert, dass er mich dort herausgeholt hat und mich zu Menschen gegeben hat, die mich lieben.

Also, warum sollte ich mich auch beschweren? Ich blicke nicht zurück, sondern viel lieber in die Gegenwart und in die Zukunft: Es gibt liebe Menschen, die mich aufgenommen haben und jetzt meine Eltern sind und die mich nicht im Stich lassen. Ich habe viele Talente, etliche gute Anlagen und nette Menschen um mich. Ich habe, glaube ich, auch einen guten Kontakt mit Gott. Auf dieser Basis kann ich hoffnungsvoll nach vorne schauen. Und: All das ist nicht selbstverständlich, und mir ist wichtig, die Betonung auf das Gute und auf die Liebe zu legen, die mein Leben erfüllt.

Das war sicher kein ganz leichter Weg, zu dieser Einstellung zu finden.

Nein, das war es nicht. Als kleines Mädchen habe ich viel geweint, weil ich wusste, dass ich nicht dort bin, wo eigentlich mein Zuhause ist. Doch das endete, als ich meine jetzigen Eltern kennenlernte. Sie haben mir gegeben, was ich brauchte. Und ebenso auch Gott, der mir immer

Halt gegeben und mich getragen hat. Er hat mich gerettet und an einen guten Ort gebracht. Dafür bin ich ihm täglich dankbar.

Die Gemeinde ist neben der Familie auch so ein guter Ort für dich.

Der Gemeinde habe ich vieles zu verdanken. Ich bin Teil dieser Gemeinschaft. Hier wurde und werde ich nicht geärgert, ausgelacht oder ausgegrenzt, sondern darf mich angenommen und geliebt wissen. Das gilt natürlich für die Kindergruppe und die deutsche Konfirmandengruppe, aber auch für die Gemeinde insgesamt: Ich darf immer wieder in den Gottesdiensten und bei anderen Gelegenheiten Geige spielen – diesen Einladungen komme ich immer mit Freude nach. Und ich spüre einfach diese gegenseitige Liebe und Wertschätzung, die mich mit den anderen Gemeindegliedern verbindet. Ich kann sagen, ich bekomme alles von der Gemeinde, was ich brauche.

Lilla Brandt und Oskár Aizenpreis

**Anvertraute
Talente**

**Deutscher Gottesdienst mit Konfirmandenprüfung
Sonntag, 5. Mai 2019, 9 Uhr**

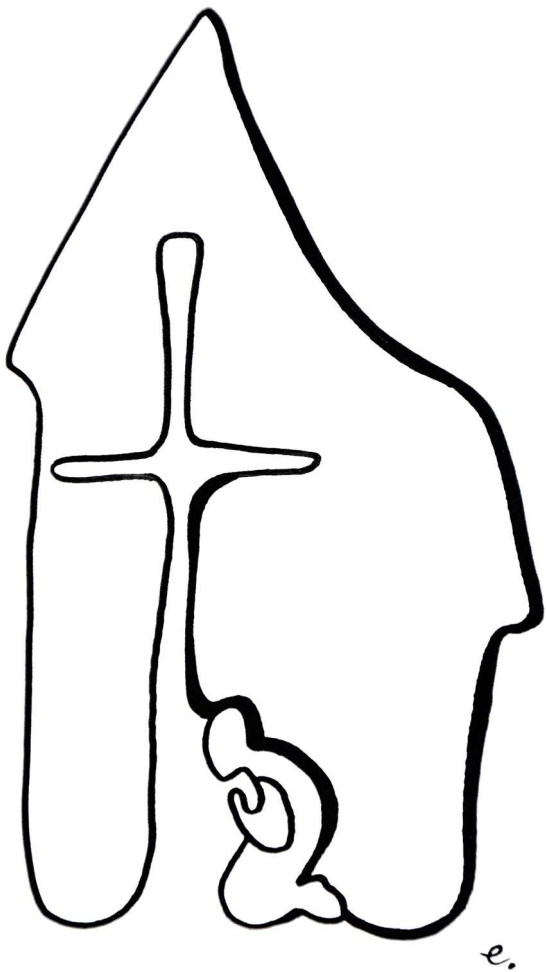
Kirche der evang.-luth. Kirchengemeinde Sopron/Ödenburg, Kirchgasse 10, Sopron

Herzliche Einladung zur deutschen Konfirmandenprüfung am 5. Mai 2019

Luca Horváth gehört gemeinsam mit Nelli Vass, Regina Király, Hédi Grieszler, Ádám Jakab, Levente Tóth und Benedek Honti der deutschen Konfirmandengruppe an. Im deutschen Gottesdienst am 5. Mai 2019 um 9 Uhr findet die Konfirmandenprüfung statt. Diesen Gottesdienst werden die Konfirmanden maßgeblich gestalten und ein Schauspiel zum Thema „Anvertraute Talente“ darbieten. Allen Gemeindegliedern und Interessierten ganz herzliche Einladung!

Was bedeutet mir ... / Mit jelent számomra...

... der Gottesdienst? / ... az istentisztelet?

Keine leichte Frage. In erster Linie kann man innehalten. Ich finde, es ist sehr wichtig, dass wir in unserem hektischen Alltag ein wenig Zeit finden, in der wir uns in unsere Gedanken vertiefen können. Wir können darüber nachdenken, was in der vergangenen Woche geschehen ist, wofür wir dankbar sind, in welchen Dingen wir vielleicht Hilfe erbitten. In diesem Nachdenken kann uns die Predigt wichtige Impulse geben. Ich denke, dass die Predigt immer interessante Gedanken und Beispiele beinhaltet – und eigentlich ist es ganz erstaunlich, in wie vielen biblische Geschichten man Wegweiser für ganz aktuelle Fragen des Lebens finden kann und dass die Menschen der Bibel uns eigentlich in vielem ganz ähnlich sind. Gottesdienste sind meiner Meinung nach gute Möglichkeiten, bei denen man gemeinsam mit der Gemeinde still werden kann und Gottes Nähe spüren kann.

Adam Krutzler

Természetesen kisebb koromban is jártam templomba, de nem olyan gyakran, és nem mindig azért, mert szerettem volna...

A konfirmációm előtti évben gondoltam bele igazán, hogy hogyan is válhatna valaki a gyülekezet felnőtt, teljesjogú tagjává úgy, ha nem rendszeresen jár templomba. Attól kezdve szinte minden vasárnap ott vagyok.

És mit is jelent ez számomra? Lehet, hogy éppen nem is arra figyelek, amit a lelkész prédikál, amit hirdet. – Persze az is jó érzés, ha hit-tanórán meg tudom említeni, hogy a múlt héten ez volt az ige, vagy a pap éppen erre tért ki a prédikációjában. Ugyanakkor nekem a templombajárás és az istentisztelet egy nyugodt lét, amiben csak Isten és én vagyok. Nincs az, hogy jaj nincs időm, vagy megszólal a telefon, vagy bármi zavaró tényező fellép. A héten ez az az óra, amikor teljesen nyugodtan lehet elmélkedni, gondolkodni, imádkozni és „ellenni” a saját kis csöndünkben.

Mivel katolikus iskolába járok, ott is rendszeresen részt veszek a miséken, mégis teljesen más élmény, ha a saját templomunkban, a saját rendünk szerint a saját énekeinket, imáinkat mondjuk.

Szerintem az istentiszteletre járáshoz is fel kell nőni, és akkor kell menni, amikor már van hite az embernek, és ez az istentiszteleten is a lelki töltekezést segíti. Számomra ezt jelenti az istentisztelet.

Gabnai Márta

Der Gottesdienst bedeutet für mich am Ende einer Woche, dass ich zur Ruhe komme und etwas für die Seele bekomme. Ich kann die zurückliegende Woche nochmals Revue passieren lassen und manches von dem, was geschehen ist, vor Gott bringen. Wir teilen in der Gemeinschaft der Gottesdienstbesucher im Gebet unsere Sorgen und Freuden mit Gott und beten auch füreinander. In solchen Momenten spüre ich die Nähe Gottes ganz besonders.

Zsombor Körmendy

Az istentisztelet számomra egy kis lelki feltöltődés, egy láthatatlan segítő kéz. Amikor az istentiszteletre érek, mindig megnyugszom. Egy órában kapjuk meg az egy hetes lelki szükségletünket. Az istentisztelet a családjunkban is

nagyon fontos. Nagyon szeretem, amikor felmerülnek az igehirdetésben azok a témák, amiket én is fontosnak tartok.

Hirschler Márk

... die Konfirmation? / ... a konfirmáció?

Szerintem a konfirmáció egy mérföldkő az egyházi életben, mivel attól a ponttól kezdve tartozunk bele ténylegesen az evangélikus közösségbe, és szerintem meg kellene tartani azt, hogy csak a már megkonfirmáltak vehetnek úrvacsorát, mivel szerintem ezt a jogot csak az egyház felnőtt tagjai érdemlik meg.

Németh Zalán

Dank der Konfirmation gehöre ich nun auch ganz zu einer fantastischen Gemeinschaft. Ich darf erleben, dass mich die Fragen des Glaubens und die Fragen nach Gott irgendwie tiefer berühren und ansprechen als zuvor. Und ich bin dankbar, dass ich viele Gleichgesinnte kennenlernen konnte und dabei auch neue Freunde finden konnte.

Petra Mátis

Számomra a konfirmációi órák jó közösséget, új barátokat, nagyszerű élményeket jelentenek. Közelebb kerülhetek az egyházhoz. Megismerhetek új embereket. Jól érezhetem magam. Kipróbálhatok új dolgokat.

Vass Nellí

Seit der Konfirmation bin ich vollwertiges Mitglied der Kirche und der Gemeinde. Mit der Konfirmation hatte ich darüber hinaus das Gefühl, dass ich nun mehr zu einer Gemeinschaft gehören darf, die sehr zusammenhält. In der Gemeinde habe ich viele Menschen kennengelernt, von denen einige zu Freunden wurden. Der Konfirmation verdanke ich, dass ich mich seither auch Gott näher fühle.

Lilla Brandt

... die Jugendgruppe? / ... az ifi?

Számomra az ifi a hétköznapiok fénypontja. A legjobb érzés a hét vége felé összeülni ezzel a kiváló társasággal, és vidám hangulatban beszélgetni nagyon érdekes, olykor komoly, olykor valami lazább témáról. Sok játékkal és énekléssel tarkított alkalmainkra mindig megéri eljönni, és eltölteni két órát a legjobb csapattal. Nekem személy szerint egy kicsit fárasztó, amikor csifi van, mert ilyenkor délután hazajö-

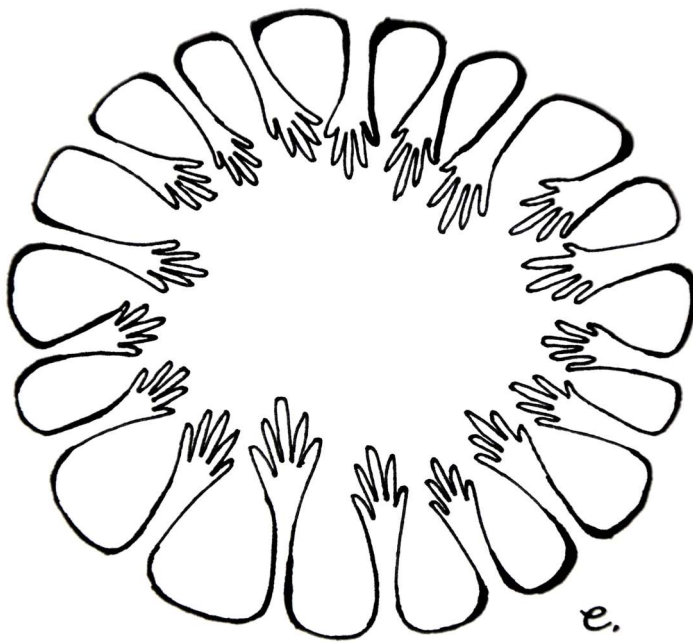

vök Győrből, és másnap reggel megyek vissza. De mindig sokkal jobb érzéssel, feltöltődve megyek vissza ifiről, és reggel suliba. A csapat fantasztikus, egy segítőkész, összetartó, vidám és figyelmes közösség, ami mindig nyitva áll más fiatalok számára.

Körmendy Samu

Von klein auf habe ich im Tanz eine Gemeinschaft gefunden, die ich als eine Art zweite Familie erlebe. Der Jugendgruppe ist zu verdanken, dass ich nun eine dritte Familie um mich weiß. Mir bedeutet es viel, dass wir in der Jugendgruppe sowohl über wichtige Fragen des Lebens sprechen und zugleich auch miteinander spielen. Die Jugendgruppe wurde zu einem wesentlichen Teil meines Lebens. Ich gehe immer gerne zu den Treffen und bringe dafür Zeit auf. Auch dann, wenn viel zu lernen ansteht, möchte ich die Jugendgruppe keinesfalls auslassen.

Elmira Bali

Számomra a második családot jelenti az ifi. Bármit meg tudunk beszélni, segítünk egymásnak, tanácsokat adunk. Együtt sírunk és együtt nevetünk. Sokat játszunk és énekelünk is.

Németh Anna

Die Jugendgruppe ist wie eine zweite Familie für mich. Ich bin seit gut zweieinhalb Jahren Mitglied der Jugendgruppe und ich freue mich auf jedes Treffen immer noch so wie am Anfang. Das ist alles dem Umstand zu verdanken, dass die Gruppe sehr gut ist und jeder immer Gehör findet. Es tut gut, zum Ende der Woche dem grauen Alltag ein wenig zu entkommen und Kraft für die nächste Woche zu sammeln. Die beiden Stunden, die ein Treffen der Jugendgruppe andauert, gehören zu den besten Stunden einer Woche – mehr noch: Vielleicht kann ich sagen, es sind die besten Stunden einer Woche.

Barnabás Kohlmann

Az ifi egy olyan befogadó és remek társaság, amilyennel nem mindennap találkozol. Eddig aki egyszer jött, azt mindig láttuk utána a csoportban. Remek témákkal és remek játékokkal töltjük az időnket, de a csoport szíve és lelke a vezetőkből rejlik. Mindig vidáman és kedvesen várnak minket. Örülök, hogy ennek a befogadó társaságnak tagja lehetek.

Márkus Levente

Ich finde, die Jugendgruppe bedeutet, dass man Freundschaften pflegen, Spaß haben und spielen kann – und das alles unter dem Dach der Kirche. Als ich konfirmiert wurde, hatte ich

zunächst eigentlich gar nicht vor, mich der Jugendgruppe anzuschließen, aber einmal bin ich dann doch gegangen, um mir die Jugendgruppe anzusehen. Da merkte ich, wie hervorragend die Jugendgruppe ist – und bin seither geblieben.

Gergely Horváth

... das Jugendwochenende in Révfülöp? / ... a révfülöpi ifi-hétvége?

Számomra ez a hétvége ismerkedést jelent. Mi, konfisok megismerjük az ifiseket, a vezetőket, a helyszínt. Ez a néhány nap azonban a nagyobbaknak is nyújthat újat. Minden évben vannak más arcok. Új barátságok kötődnek, a régiek pedig még szorosabbra fonódnak.

Itt tényleg sosem unatkozunk. Ha egy kicsi szabadidő van, akkor együtt zenélünk a nagyteremben, kártyázunk a könyvtárban vagy focizunk az udvaron. Biztos vagyok benne, hogy nincs két egyforma hétvége. Mindig van valamilyen más játék, feladvány. Persze a kirándulást, a metát, a számháborút és a kiscsoportos beszélgetéseket nem lehet kihagyni. Meg a hatalmas kajaadagokat sem.

Számomra a telefonlalom is a jó dolgok közé sorolható, hiszen senki nem nézi a képernyőt ahelyett, hogy beszélgetne. Révfülöp nagyon szép hely, tökéletes ahhoz, hogy egymásra hangolódjunk.

Varga Boróka

Ich freue mich jedes Jahr sehr auf dieses Wochenende. Es gibt keinen Frühling ohne das Wochenende in Révfülöp. Die fantastische Gemeinschaft sorgt dafür, dass wir die gemeinsamen Programme noch mehr genießen.

In den Kleingruppengesprächen überdenken wir – ähnlich wie in der Jugendgruppe – immer ein interessantes und wichtiges Thema. Ich finde es gut, dass es nicht nur dabei bleibt, dass wir darüber sprechen, sondern dass wir die Themen auch kreativ umsetzen, zum Beispiel durch ein Bild oder ein kleines Schauspiel.

Heuer hat mich besonders gefreut, dass wir Jugendlichen gemeinsam einen Wettbewerb für die Konfirmanden vorbereiten konnten.

Das Jugendwochenende ist für mich Jahr für Jahr unerlässlich und unvergesslich.

Jázmin Jakab

Nekem Révfülöp egy barátokkal töltött nagyszerű hétvégét jelent. Nagyon jó a szállás, jófejek a vezetők. A programok is szuperek. Jó érzés picit kiszabadulni a mindennapokból és eltölteni egy hétvégét egy király közösség tagjaként.

Szabó Dániel

An den Jugendwochenenden in Révfülöp gefällt mir, dass wir abwechslungsreiche Programme haben und ein paar Tage mit netten Jugendlichen verbringen können. Manche kennen wir schon, andere sind neu. Wir bekommen viele Impulse für unsere Seele und haben zugleich aber immer auch viel Spaß gemeinsam.

Bence Lankovics

Én nem tudom elképzelni a tavaszokat anélkül, hogy az ifivel vagy a konfisokkal ne menénk el Révfülöpre. Ez a hétvége egy kicsit a kapcsolódásról, a közösségről és főleg az egy-

másra figyelésről szól. A kiscsoportos beszélgetésen jobban megismerhetjük egymást és kifejtjük véleményünket is. Az az egyik legjobb dolog, hogy folyamatosan vannak programok, sosem unatkozunk, és ha van egy kis szabadprogram, akkor is együtt zenélünk, játszunk vagy énekelünk. Jó egy kicsit kiszakadni a hétköznapiakból.

Varga Lili

Ich war als Konfirmandin dieses Jahr zum ersten Mal in Révfülöp. Es war für mich ein Erlebnis, an das ich ganz sicher noch viele Jahre zurückdenken werde. Die Gemeinschaft war hervorragend, die Programme waren interessant und lustig. Ich glaube auch, dass wir jetzt noch mehr zu einer Gemeinschaft gewachsen sind – und so etwas tut gut, egal ob man noch vor der Konfirmation steht oder bereits konfirmiert ist.

Anna Soós

Tervezett programok

Ökumenikus dicsőítés

A tavalyi év őszen indult el havi rendszerességgel az ökumenikus dicsőítés Sopronban. Otthont adott már az alkalmaknak római katolikus közösség, a Golgota-gyülekezet, a Bárka baptista gyülekezet, sőt a mi gyülekezetünk is. A szolgálattevők között jelen van református, baptista, pünkösdi, metodista, katolikus felekezetű testvér is.

Az alábbiakban néhány személyes gondolatot olvashatnak a dicsőítésekről. Valóságossá, az Olvasó számára is személyessé természetesen akkor válik, ha hallgatunk a szeretetteljes hívásra és eljövünk az alkalmakra.

Tisza Anita vagyok, a Hunyadiban élem a mindennapjaimat, mint tanító és református hittanoktató. A szeptemberben elkezdett dicsőítésnek minden alkalmán részt vettem, mert egy csodálatos lehetőségnek tartom, ahol együtt énekelhetünk olyan emberekkel, akik szintén azért jöttek el, hogy Istenről, Istennek énekeljenek. Ez az igazi ökumené! :) Itt nincsenek felekezetek, csak testvérek. Együtt, egy cél érdekében!

„Gyertek, dicsérjük együtt, Izráel szentjét, mert Ő a megváltó...”

Tisza Anita református testvérünk

Számomra hatalmas öröm megélni azt, hogy egy szívvel-lélekkel imádkozhatjuk és dicsérhetjük az Istenünket. Felekezeti hovatartozástól függetlenül. Jézus menyasszonya egy, s mi egyek vagyunk, amikor rá tekintünk. Ezt élem át minden alkalommal, mikor közösen dicsőítünk. Úgy gondolom, hogy ha tiszta szívből szeretjük egymást, és Urunkat, akkor megnyílnak azok a csatornák, melyeken keresztül a Szentlélek ébredést fog hozni városunkba, és a nemzetünkbe. Szívem vágya, hogy eljöjjön Isten országa közénk, és megtiszteltetés számomra, hogy Isten a tervei megvalósításához használ minket!

Isten áldjon, és hozzon titeket az alkalmakra!

Gönczölné Veronika római katolikus testvérünk

Hálás vagyok Istennek, amiért már gyerekként olyan közösségbe vezetett, ahol sokan együtt, egy szívvel és egy lélekkel dicsértük az Ő nevét. Az akkori gyülekezetem ifjúsági körével az ország számos részén megfordultunk, szavainkkal és *énekeinkkel* tettünk bizonyosságot Jézusról az embereknek. Átéltük a kegyelem idejét.

A saját bőrömmön tapasztaltam és tapasztalom ma is, hogy Isten sokféleképpen tudja az embert megszólítani. Akár még énekeken keresztül is! Jó, ha minél több éneket ismerünk, ha az énekeskönyvünk csodálatos énekei mellé kinyitjuk a szívünket más felekezetek más hangzású dallamai, szövegei felé is! Az évek során én magam is rengeteg éneket hallottam, tanultam másoktól és mindegyikért hálás vagyok. Sokszor döbbsentem rá arra, hogy mennyire jobban és érthetőbben tudnak beszélni ezek a dalszövegek az én olykor esetlen szavaim helyett!

Amikor Sopronban elindult a havi rendszerességű ökumenikus dicsőítő alkalom, úgy éreztem, mintha még egyszer otthonra leltem volna. Már nemcsak az evangélikus gyülekezetet tekintem családomnak, hanem kaptam egy nagyobb, tágabb családot, testvéreket Jézusban, akikkel fel-emelő együtt énekelni, imádkozni az ébredésért, a kegyelem idejéért itt, Sopronban!

Őri Katalin evangélikus testvérünk

Szeretettel várunk Mindenkit **minden hónap első szombatján 16 órától** az ökumenikus dicsőítő alkalmakra! (A helyszín változó, ezért a hirdetésekben kísérik figyelemmel az adott hónap helyszínét!)

Előttünk álló rendhagyó dicsőítő alkalmak:

- **május 5. vasárnap 14 órától az evangélikus templomban Pintér Béla szolgálata**

Pintér Béla az egyik legismertebb hazai keresztény énekes-zeneszerző. A gyerekek is szívesen hallgatják fülbemászó dallamait, amelyeken keresztül egyébként nagyon komoly és mély tanítást kapnak Istenről.

A koncertig ajánlom szeretettel, hogy hallgassanak, keressenek az interneten dalokat a szolgáltótól! Néhány az ismertebbek közül: *Pintér Béla és a Csemeték (gyerekdalok), Homokba írva, Ki vagyok én?, Szükségem van rád, Hazahoztál...*

- **június 1. szombat 8-20 óra között 12 órás dicsőítő nap (a helyszín szervezés alatt)**

Április 12. és május 12. között gyülekezeti házunk nagytermében tekinthető meg egy különleges műtárgy, a bécsi Kunsthistorisches Museumban őrzött mömpelgardi szárnyasoltár másolata. Az 1540-ben készült alkotás 157 képen mutatja be Jézus Krisztus életútját. A másolat is lapozható, a képfeliratok magyar fordítása külön lapról olvasható. Május közepéig hívunk mindenkit ennek a képes evangéliumnak a lapozgatására a vasárnapi gyerek-istentisztelet előtt és után.

Május 12-én, vasárnap 9 és 14 óra között gyülekezeti napot tartunk minden korosztály számára

a gyülekezeti ház előtt és a gyülekezeti házban.

Jézus mondja: „Íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”

A nap programja:

- 9 órakor szabadtéri, kétnyelvű istentisztelet felnőtteknek és gyerekeknek együtt, a gyülekezeti ház előtt – ígét hirdetnek Holger Manke és Tóth Károly lelkészek
 - a Hunyadi evangélikus iskola kórusának műsora

közös program gyerekeknek (10:15 és 11 óra között):

- Raffai Balázs líceumi tanár Biblab-előadása (bibliai, kémiai kísérletek)

választható, párhuzamos programok gyerekeknek (11 és 12 óra között):

- játékos ismerkedés hangszerekkel Vida-Veres Imolával és Vida Mihállyal
- Noé bárkája elkészítése – hajókészítés, faállatok festése, papírmerítés Lászlóné Kincses Tímeával (Tulipán-deko)
- bőrkarkötők készítése Valkó Gabriella bőrművessel
- gyülekezetünk bábcsoportjának előadása

választható, párhuzamos programok felnőtteknek (10:15 és 11:15 között):

- Raffai Balázs líceumi tanár Biblab-előadása (bibliai, kémiai kísérletek)
- beszélgetőkör a nap bibliai igéjéről Pelikán András lelkésszel
- Szeretben nevelni – Payrits Marianna pszichológus előadása a gyereknevelésről
- ismerkedés a szeretetnyelvekkel Cséry Ágnes hitoktatóval

közös program felnőtteknek (11:15 és 12 óra között):

- „Végigkísérsz az úton, fogod a kezeimet” – pódiumbeszélgetés Horváth Boldival, a Kelemen Kabátban énekesével és dalszerzőjével
- zenélnek a Líceum és az Eötvös-gimnázium diákjai
- 12 órakor közös ebéd (bolognai spagetti)
 - a templomtorony megmászása
- belvárosi séta evangélikus emlékek nyomában dr. Krisch András gyűjteményvezetővel
 - kötetlen együttlét, beszélgetés

A nap során bemutatkoznak gyülekezetünk különböző csoportjai, megtekinthető múzeumunk. Az ebédhez szívesen fogadunk süteményeket.

Kérjük, aki tudja, hogy részt vesz a napon, iratkozzon fel a gyülekezeti házban vagy a templomban, de előzetes jelentkezés nélkül is bárki jöhet. Kérjük, hívogassanak másokat is, nagy öröm lenne, ha minél többen tölthetnék együtt a napot: a különböző hétközi alkalmakra és különböző istentiszteletekre járók, valamint alkalmainkra nem járók egyaránt.

Mindenkit szeretettel várunk!

NYÁRI TÁBOROK

Szeretettel ajánljuk magyar nyelvű nyári táborainkat!

június 23–29. tábor Rábcaapiban
július 15–19. napközis tábor Sopronban

Csoportjaink alkalmai

hétfői bibliaóra minden hétfőn 15 órakor a Fabricius Szeretetotthonban

szerdai bibliaóra minden szerdán 18 órakor a kisteremben (május 1-jén elmarad)

énekkar minden szerdán 17 órakor a klubszobában

ifi-Jugendgruppe csütörtökönként és péntekenként felváltva 18 órakor az ifiteremben

nagyifi minden pénteken 20 órakor az ifiteremben

Fifi május 11-én és június 8-án, szombaton 9.30-kor a nagyteremben

női imaóra április 25-én, május 9-én 23-án és június 6-án, csütörtökön 19 órakor a klubszobában

filmklub május 20-án, hétfőn 18 órakor a kisteremben

nőslénykör (férfi beszélgetőkör) május 13-án, hétfőn 20 órakor a klubszobában

Glaubensgesprächskreis - német beszélgetőkör április 26-án, május 10-én és 24-én, pénteken 15.30-kor a lelkészi hivatalban

Kirchenkaffee április 28-án és május 19-én, vasárnap 10 órakor a kisteremben

gyerek-istentiszteleti teaház május 5-én, vasárnap 10 órakor a kisteremben

baba-mama-kör május 15-én és június 5-én, szerdán 10 órakor az ifiteremben

Kindergruppe - német gyerekcsoport április 24-én, május 8-án és 22-én, szerdán 16.30-kor a kisteremben

barkácskör minden pénteken 15 órakor a társalgóban

Istentiszteleti szolgálati beosztás

2019. húsvét – pünkösd

április 18. (nagycsütörtök)

- 10.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Matus Klára
 17.00 kétnyelvű (úrvacsorás): Holger Manke, Pelikán András a gyülekezet fiataljaival

április 19. (nagy péntek)

- 8.00 magyar (úrvacsorás): Tóth Károly
 9.00 német (úrvacsorás): Holger Manke
 10.00 magyar (úrvacsorás): Tóth Károly
 18.00 magyar (passióolvasás, csatlakozóan úrvacsorás): Pelikán András

április 20. (nagyszombat)

- 14.00 német a temetőkápolnában: Holger Manke
 15.00 magyar a temetőkápolnában: Tóth Károly

április 21. (húsvét)

- 5.00 magyar (úrvacsorás): Tóth Károly
 8.00 magyar (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel): Pelikán András
 9.00 német (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel): Holger Manke
 10.00 magyar (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel): Pelikán András
 15.00 Balf (úrvacsorás): Pelikán András
 16.15 Fertőszentmiklós (úrvacsorás): Pelikán András

április 22. (húsvéthétfő)

- 8.00 magyar (úrvacsorás): Tóth Károly
 9.00 német: Holger Manke
 10.00 magyar (csatlakozóan úrvacsorás): Tóth Károly

április 24.

- 8.15 a Hunyadi iskola húsvéti istentisztelete: Kadlecik Zoltán

április 25.

- 17.00 Wochenpredigt: Manke-Lackner Eszter

április 28. (húsvét utáni 1. vasárnap, Quasi modo geniti)

- 8.00 magyar: Pelikán András
 9.00 német: Holger Manke
 9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Pelikán András
 10.00 magyar (konfirmációi jubileummal): Pelikán András
 15.00 Balf: Pelikán András
 16.00 Fertőszentmiklós: Pelikán András

május 2.

- 17.00 Wochenpredigt (úrvacsorás): Holger Manke

május 5. (húsvét utáni 2. vasárnap, Misericordia Domini)

- 8.00 magyar: Pelikán András
 9.00 német (konfirmációi vizsga): Holger Manke
 9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben: Simon Attila iskolalelkész
 10.00 magyar (közgyűléssel): Ihász Beatrix esperes
 15.00 Balf: Pelikán András
 16.00 kórházkápolna: Pelikán András

május 9.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

május 12. (húsvét utáni 3. vasárnap, Jubilate)

- 9.00 kétnyelvű, szabadtéri, úrvacsorás (gyülekezeti nap): Tóth Károly, Holger Manke
 15.00 Balf: Pelikán András
 16.00 Fertőszentmiklós: Pelikán András

május 16.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

május 19. (húsvét utáni 4. vasárnap, Cantate)

- 8.00 magyar (úrvacsorás): Tóth Károly
 9.00 német (úrvacsorás): Holger Manke
 9.00 gyermek-istentisztelet a Fáber-réten: Pelikán András
 10.00 magyar (úrvacsorás): Zsíros Lilla csanádapácai lelkész
 15.00 Balf (úrvacsorás): Tóth Károly
 18.00 orgonakoncert: Pelikán András

április 23.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

május 26. (húsvét utáni 5. vasárnap, Rogate)

- 8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel):
Tóth Károly
- 9.00 német (áldozati gyűjtéssel):
Christine Posch
- 9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben:
Őri Katalin
- 10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel):
Tóth Károly
- 15.00 Balf: Tóth Károly
- 16.00 Fertőszentmiklós: Tóth Károly
- 18.00 orgonakoncert: Tóth Károly

május 30. (mennybemenetel)

- 8.15 magyar – hunyadis diákokkal:
Kadlecsik Zoltán
- 10.00 magyar – licista diákokkal:
Tóth Károly
- 17.00 német a nagyteremben: Holger Manke
- 18.00 magyar konfirmációs vizsga a nagyteremben:
Pelikán András

június 2. (húsvét utáni 6. vasárnap, Exaudi)

- 8.00 magyar: Pelikán András
- 9.00 német: Holger Manke és a líceumi
12/C evangélikus diákjai
- 9.00 gyermek-istentisztelet a nagyteremben:
Tóth Károly
- 10.00 magyar: Pelikán András
- 15.00 Balf: Pelikán András
- 16.00 kórházkápolna (úrvacsorás):
Pelikán András

június 6.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

június 9. (pünkösöd)

- 8.00 magyar (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel):
Tóth Károly
- 10.00 kétnyelvű (konfirmáció, úrvacsorás,
áldozati gyűjtéssel): Pelikán András,
Holger Manke
- 15.00 Balf (úrvacsorás): Tóth Károly
- 16.15. Fertőszentmiklós (úrvacsorás):
Tóth Károly

június 10. (pünkösdhétfő)

- 8.00 magyar (úrvacsorás): Pelikán András
- 9.00 német: Holger Manke
- 10.00 magyar (csatlakozóan úrvacsorás):
Pelikán András

Minden vasárnap a 10 órakor kezdődő istentisztelethez csatlakozóan úrvacsora van.

Minden vasárnap és ünnepnapokon 15 órakor istentisztelet a Fabricius Endre Evangélikus Szeretetotthonban (Sopron, Kisfaludy u. 10.). (A hónap első vasárnapján úrvacsorás istentisztelet.)

Christophoros

A Soproni Evangélikus Egyházközség újságja
9400 Sopron, Színház utca 27.
e-mail: sopron@lutheran.hu
web: <http://sopron.lutheran.hu>
tel: 99/523-002; fax: 99/523-003
számlaszám: 11737083-20006895

Nyomtatva 450 példányban.
Várható következő megjelenés:
2019. pünkösöd
Felelős kiadó: Pelikán András